

Корхонаи воҳиди давлатии бонки саноативу
содиротии Тоҷикистон «Саноатсодиротбанк»

Ҳисоботи молиявӣ барои соле, ки
31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст ва
Хулосаи Аудитории Аудитори Мустақил

МУНДАРИЧА:

	Саҳ.
Тасдиқномаи Роҳбарият дар бораи масъулият барои таҳия ва тасдиқ намудани ҳисоботи молиявӣ	3
Хулосаи аудитории аудитори мустақил	4
Ҳисобот оид ба вазъи молиявӣ	7
Ҳисобот оид ба фоида ва зарар ва дигар даромадҳои маҷмӯӣ	8
Ҳисобот оид ба тағйирот дар сармоя	9
Ҳисобот оид ба гардиши воситаҳои пулӣ	10
Эзоҳот ба ҳисоботи молиявӣ	12

Ҳисоботи молиявӣ бо асъори миллӣ - бо ченаки сомонӣ дарҷ ёфтааст.

ТАСДИҚНОМАИ РОҲБАРИЯТ ДАР БОРАИ МАСЪУЛИЯТ БАРОИ ТАҲИЯ ВА ТАСДИҚ НАМУДАНИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ БАРОИ СОЛЕ, КИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023 АНҶОМ ЁФТААСТ

Роҳбарият барои пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ ва таҳияи ҳисоботи молиявӣ масъулятро ба ӯҳда мегирад, ки вазъи молиявии Корхонаи воҳиди давлатии бонки саноативу содиротии Тоҷикистон «Саноатсодиротбанк» (минбаъд «Бонк») - ро дар ҳолат ба санаи 31 декабри соли 2023, ва инчунин натиҷаҳои фаъолияти онҳо, гардиши воситаҳои пулӣ ва тағйирот оид ба сармоя барои соле, ки дар санаи зикршуда ба охир расидааст, бозътимод инъикос менамояд.

Ҳисоботи молиявии мазкур мутобиқи Стандартҳои Байналмилалӣ Ҳисоботи Молиявӣ (минбаъд «СБҲМ») таҳия карда шудааст ва ҳатман маблағҳое дохил шудаанд, ки ба муҳокимаҳо ва баҳогузориҳо асос ёфтаанд.

Ҳангоми таҳия намудани ҳисоботи молиявӣ, Роҳбарият масъулияти зеринро ба ӯҳда мегирад:

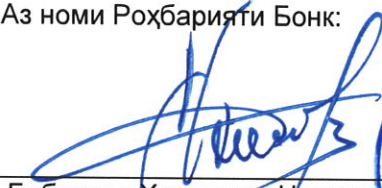
- таъмини интиҳоби дурусти меъёрҳои сиёсати баҳисобгирӣ;
- пешниҳоди маълумот, аз он ҷумла маълумот дар бораи сиёсати баҳисобгирӣ дар шакле, ки мутобиқати таъминкунанда, дурустӣ, муқоисамамо ва фаҳмо будани чунин маълумотро таъмин менамояд;
- ифшои маълумоти иловагӣ дар ҳолатҳое, замоне ки иҷрои талаботи СБҲМ барои истифодабарандагон барои фаҳмидани ҳисобот оид ба таъсири ин ё он амалиёт, инчунин дигар рӯйдодҳо ё шартҳо ба вазъи молиявӣ ва натиҷаҳои молиявии фаъолияти Бонк кофӣ нест; ва
- баҳогузориҳои қобилияти Бонк оид ба давом додани фаъолият дар ояндаи мушоҳидашаванда.

Роҳбарият инчунин масъулияти зеринро ба ӯҳда мегирад:

- таҳия, татбиқ ва нигоҳдории низоми самаранок ва бозътимоди назорати дохилӣ дар тамоми Бонк;
- бурдани баҳисобгирӣ дар шакле, ки имконияти ошкорнамоӣ ва муттаҳиднамоии амалётҳои Бонкро медиҳад, инчунин ба санаи дилхоҳ маълумоти дорои ҳисоботи молиявии ба таври қонеъкунанда дурустро пешниҳод менамояд ва мутобиқати ҳисоботи молиявиро ба талаботи СБҲМ таъмин менамояд;
- бурдани баҳисобгирии муҳосибӣ мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ва СБҲМ;
- қабули чораҳои оқилона оид ба таъмини амнияти дороиҳои Бонк;
- ошкорнамоӣ ва пешгирӣ намудани далелҳои суистифодаи молиявӣ ва дигар суистифодаҳо.

Ҳисоботи молиявии мазкури Бонк барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст, аз тарафи Роҳбарияти Бонк 28 марти соли 2024 тасдиқ карда шудааст.

Аз номи Роҳбарияти Бонк:

Бобозода Ҳокимшоҳ Чураҳон
Раиси Раёсат

Ҳатамов Каримхон Давлаталиевич
Сармуҳосиб

ХУЛОСАИ АУДИТОРИИ АУДИТОРИ МУСТАҚИЛ

Ба Муассисон ва Раёсати Корхонаи воҳиди давлатии бонки саноативу содиротии Тоҷикистон «Саноатсодиротбанк»:

Ақида бо тавзеҳ

Мо аудити ҳисоботи молиявии замимашудаи молиявии Корхонаи воҳиди давлатии бонки саноативу содиротии Тоҷикистон «Саноатсодиротбанк» (минбаъд «Бонк») -ро гузаронидем, ки аз Ҳисобот оид ба вазъи молиявии Бонк ба ҳолати 31 декабри соли 2023, Ҳисобот оид ба фоида ё зарар ва дигар даромадҳои маҷмӯӣ, Ҳисобот дар бораи тағйирот дар сармоя ва Ҳисобот оид ба гардиши воситаҳои пулӣ барои соле, ки дар санаи нишондодашуда ба охир расидааст, инчунин эзоҳҳо ба ҳисоботи молиявӣ, аз он ҷумла шарҳи мухтасари муқаррароти асосии сиёсати баҳисобгирӣ иборат мебошад.

Ба ақидаи мо, ғайр аз таъсири масъалаи дар фасли «Асос барои иброи ақида бо эзоҳ» ифодагардидаи хулосаи мо, ҳисоботи молиявии замимагардида аниқ вазъи молиявии Бонкро ба ҳолати 31 декабри соли 2023 бо тамоми ҷанбаҳои муҳимаш, инчунин натиҷаҳои молиявии он ва гардиши воситаҳои пулӣ барои соли анҷомрасидаи зикргардида тибқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (СБҲМ) инъикос менамояд.

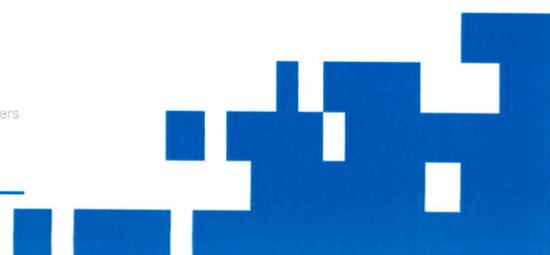
Асос барои ифодаи ақида бо тавзеҳ

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 ва 2022 маблағи ҳисобкардашудаи захираи Бонк мутаносибан 27,578 ҳазор сомонӣ ва 19,739 ҳазор сомониро ташкил дод. Бо мақсади тартиб додани ҳисоботи молиявӣ, инчунин ташаккул додани захираҳо аз рӯи суратҳисобҳои фаъол, Бонк аз меъёрҳои дастурамалҳои Бонки миллии Тоҷикистон истифода мебарад. Бонк меъёрҳои СБҲМ 9 «Воситаҳои молиявӣ»-ро, ки ба ташаккул ва баҳисобгирӣ захираҳо барои воситаҳои молиявӣ таъсир мерасонад, ба амал набаровардааст ва татбиқ накардааст ва таъсири ин стандартро ба ҳисоботи молиявӣ таҳлил накардааст. Дар натиҷаи масъалаи мазкур, мо натавонистем муайян намоем, ки оё ягон ислоҳот барои унсурҳои сабтнашуда дар ҳисоботи молиявии мазкур зарур аст ё не.

Мо аудити худро мувофиқи Стандартҳои Байналмилалӣ Аудит («СБА») гузаронидем. Уҳдадорӣҳои мо дар доираи ин стандартҳо дар баҳши «Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявӣ» тавсиф карда шудаанд. Мо дар алоқамандӣ бо Бонк дар мувофиқат бо Кодекси ахлоқии муҳосибони касбии Шӯро оид ба стандартҳои байналмилалӣ ахлоқӣ барои муҳосибон (Кодекси ШСБАМ) ва талаботҳои ахлоқии нисбат ба аудити ҳисоботи молиявии мо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодашаванда мустақил буда, ва аз ҷониби мо уҳдадорӣҳои дигари ахлоқӣ дар мувофиқат бо ин талаботҳо ва Кодекси ШСБАМ иҷро гаштаанд. Ба ақидаи мо, далелҳои аудитории аз ҷониби мо гирифташуда, барои истифодаи намудани онҳо ҳамчун асос барои баён намудани ақидаи мо бо тавзеҳи кифоя ва қобили қабул мебошанд.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
ASSURANCE | TAX | CONSULTING

RSM Tajikistan is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm each of which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity of any description in any jurisdiction.

Маълумотҳои дигар

Ҳисоботи молиявии Бонк дар ҳолат ба санаи 31 декабри соли 2022, ки аз ҷониби аудитори дигар тафтиш карда шудааст, ки оид ба ин ҳисоботҳо аз 5 апрели соли 2023 андешаи бо тавзеҳ додааст

Масъулияти Роҳбарият ва шахсоне, ки барои идоракунии корпоративӣ ва барои ҳисоботи молиявӣ ҷавобгӯ ҳастанд

Роҳбарият барои омоданамой ва ба таври саҳеҳ пешниҳод намудани ҳисоботи молиявии зикргардида мутобиқи СБҲМ ва барои низоми назорати дохилӣ, ки онро Роҳбарият барои омоданамоеи ҳисоботи молиявӣ зарур мешуморад, ки он таҳрифҳои ҷиддиро дар натиҷаи амалҳои бевисдонона ва ё хатогиҳо дар бар надорад, масъул мебошад.

Ҳангоми омоданамоеи ҳисоботи молиявӣ, Роҳбарият барои баҳогузорӣ намудани қобилияти Бонк оид ба давом додани фаъолияти бифосилагии худ, барои ошкор намудани маълумот дар ҳолатҳои дахлдор, ки ба бифосилагӣ тааллуқ дорад ва барои тартиб додани ҳисобот дар асоси иҷозат оид ба фаъолияти бифосила масъул мебошад, ба истиснои ҳолатҳои, ки Роҳбарият нияти барҳамдиҳии Бонк, қатъ намудани фаъолияти онро дошта бошад, ва ё вақте ки роҳи дигари воқеиро ғайр аз барҳамдиҳӣ ва ё қатънамоеи фаъолият надошта бошад.

Шахсоне, ки барои идоракунии корпоративӣ ҷавобгӯ мебошанд, масъулиятро барои назорати таҳияи ҳисоботи молиявии Бонк ба зимма мегиранд.

Масъулияти аудитор барои аудити ҳисоботи молиявӣ

Мақсади мо аз бадастовариҳои эътимоди оқилона дар бораи он, ки ҳисоботи молиявӣ таҳрифҳои амалиро дар натиҷаи амали бевисдонона ва ё хатогиҳо надорад ва барориши ҳулосаи аудиторӣ, ки ақидаҳои моро дар бар мегирад, иборат мебошад.

Эътимоди оқилона маънои сатҳи баланди боварио дорад, вале кафолати он, ки аудити гузаронидашуда мутобиқи Стандартҳои Байналмиллаи Аудит (минбаъд – «СБА») метавонад ҳамеша таҳрифҳои мавҷударо ошкор наояд, ба ҳисоб намеравад. Таҳрифҳо метавонанд натиҷаи амали бевисдонона ва ё хатогӣ бошанд ва ҳамон вақт ҷиддӣ ба ҳисоб мераванд, агар ба таври асоснок тахмин намудан мумкин бошад, ки онҳо ҳам дар алоҳидагӣ ва ҳам дар маҷмӯъ метавонанд ба қарори иқтисодии истифодабарандагон, ки дар асоси ҳисоботи молиявии мазкур қабул карда мешаванд, таъсир расонанд.

Дар доираи аудит, ки мутобиқи СБА гузаронида мешавад, мо ақидаҳои касбиро истифода мебарем ва нобовариҳои касбиро (профессиональный скептицизм) дар тамоми мӯҳлати санҷиши аудиторӣ нигоҳ медорем. Ғайр аз ин, мо корҳои зеринро иҷро менамоем:

- хатарҳои таҳрифи ҷиддии ҳисоботи молиявиро дар натиҷаи амалҳои бевисдонона ва ё хатогиҳо ошкор ва баҳогузорӣ менамоем; расмиёти аудиторию ба сифати ҷавоб ба ин хатарҳо коркард намуда, мегузаронем; далелҳои аудиторию, ки ҳамчун асос барои ифода намудани ақидаҳои мо кофӣ ва мутобиқ мебошанд, ба даст меорем. Хатари ошкор накардани таҳрифи ҷиддии дар натиҷаи амали бевисдонона ба вучудомада, назар ба хатари ошкор кардани таҳрифи ҷиддии дар натиҷаи хатогӣ ба вучудомада баландтар мебошад, зеро амалҳои бевисдонона метавонанд забонякунӣ, сохтакорӣ, иҷозати қалбакӣ, пешниҳоди маълумоти таҳрифшуда ва ё амалҳои берун аз низоми назорати дохилиро дар бар гирад;

- фаҳмиши низоми назорати дохилиро, ки барои аудит аҳамият дорад, бо мақсади коркарди расмиёти аудиторӣ, ки ба вазъият мутобиқат менаояд, вале на ба мақсади ифода намудани ақида оид ба самаранокии низоми назорати дохилии Бонк, ба даст меорем;

- хусусияти дахлдори сиёсати баҳисобгирӣ ва асоснокии баҳогузориҳои муҳосиботӣ ва ошкорнамоеи дахлдори маълумоти аз тарафи Роҳбарият омодашударо баҳогузорӣ менамоем;

- дар бораи қонунӣ будани татбиқи иҷозат дар бораи фаъолияти бифосила аз тарафи Роҳбарият ҳулоса мебарорем, дар асоси далелҳои аудиторию бадастовардашуда дар бораи он ки оё номуайянии ҷиддӣ вобаста ба ҳодисаҳо ва ё шароитҳо, ки дар натиҷаи онҳо метавонад шубҳаи ҷиддӣ дар

қобилияти Бонк оид ба давом додани фаъолияти бефосила ба вучуд ояд, вучуд дорад ё не, хулоса мебарорем. Агар мо вобаста ба мавҷуд будани номуайянии ҷиддӣ ба хулоса оем, пас мо бояд диққати махсусро дар хулосаи аудитории худ вобаста ба ошкорнамоии маълумоти дахлдор дар ҳисоботи молиявӣ ҷалб намоем ва агар чунин ошкорнамоии маълумот номутобик бошад, пас мо бояд ақидаи худро такмил диҳем. Хулосаҳои мо ба далелҳои аудиторӣ, ки то санаи хулосаи аудитории мо ба даст оварда шудааст, асос ёфтааст. Вале ҳодисаҳои оянда ва ё шароитҳо метавонанд ба он оварда расонанд, ки Бонк қобилияти давом додани фаъолияти бефосилаи худро гум менамояд;

- баҳогузори пешниҳоди ҳисоботи молиявиро дар маҷмӯъ, сохтор ва таркиби он, аз он ҷумла ошкорнамоии маълумот, инчунин ин, ки оё ҳисоботи молиявӣ амалиёт ва ҳодисаҳои дар асоси он мавҷудбударо чунон пешниҳод карда метавонад, ки пешниҳоди саҳеҳи он таъмин карда шавад, мегузаронем;

Мо ҳамкориҳои мутақобилаи иттилоотиро бо шахсоне, ки барои идоракунии корпоративӣ ҷавобгӯ мебошанд, амалӣ намуда, ба маълумоти онҳо, ғайр аз ҳама чизҳои дигар, маълумотро дар бораи ҳаҷм ва мӯҳлати аудити ба нақша гирифташуда, инчунин дар бораи мулоҳизаҳои назаррас оид ба натиҷаи аудит, аз он ҷумла, камбудии назарраси низоми назорати дохилӣ, ки мо дар қараёни аудит ошкор менамоем, мерасонем.

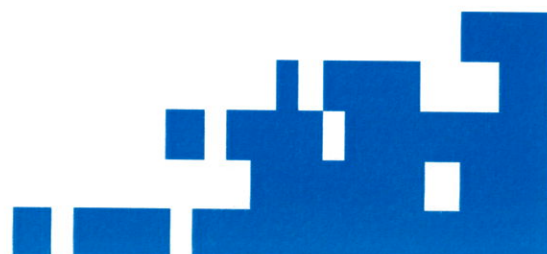
Мо инчунин ба шахсони барои идоракунии корпоративӣ масъул изҳорот пешниҳод менамоем, ки мо тамоми талаботи ахлоқии марбут ба мустақилиятро риоя кардем ва шахсони мазкурро дар бораи ҳама муносибатҳо ва дигар масъалаҳое, ки метавонанд ба таври асоснок ба мустақилияти аудитор таъсир расонанд ва дар ҳолати зарурӣ, дар бораи чораҳои эҳтиётии мувофиқ, хабар додем.

Ҳамроҳбари аудит, ки аз руи натиҷаҳои он хулосаи аудитории аудитори мустақил нашр шудааст, Мафтунҷон Баратов ба ҳисоб меравад.

Бахрулло Муллоев
Ҳамроҳбари Идоракунада – ҶДММ «РСМ Тоҷикистон»
Иҷозатномаи Бонки миллии Тоҷикистон
БМТ № 0000134 аз 29 декабри соли 2020

Мафтунҷон Баратов
Ҳамроҳбари Идоракунада
Шаҳодатномаи мутахассиси ауди бонк
БМТ № 0000057 аз 30 декабри соли 2015

28 март соли 2024

ҲИСОБОТ ОИД БА ВАЗЪИ МОЛИЯВӢ

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Эзоҳҳо	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
ДОРОИҲО			
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	8	48,097	24,458
Воситаҳои дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	9	211,911	77,432
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	10	382,630	271,054
Гаравҳои ба тавозуни Бонк гузаронидашуда	11	2,112	2,035
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	12	493	-
Сармоягузориҳо	13	37,223	123,931
Воситаҳои асосӣ	14	81,114	75,453
Дороиҳои ғайримоддӣ	15	4,784	4,368
Дороиҳои дигар	16	6,034	3,181
ҲАМАГӢ ДОРОИҲО		774,398	581,912
ЎҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ			
Ўҳдадориҳо			
Амонатҳои мизочон	17	146,886	15,263
Қарзҳои пардохтшаванда	18	50,004	50,000
Ўҳдадориҳои андозии батаъхиргузашташуда			
Ўҳдадориҳои дигар	19	7,350	11,137
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲО		204,240	76,400
Сармоя			
Сармояи оинномавӣ	20	438,696	438,696
Барзиёдии сармоя	20	30,000	-
Захираҳои дигар		32,760	32,760
Фоидаи ҷамъшуда		68,702	34,055
ҲАМАГӢ САРМОЯ		570,158	505,511
ҲАМАГӢ ЎҲДАДОРИҲО ВА САРМОЯ		774,398	581,912

Ҳисоботи молиявӣ, ки дар саҳифаҳои аз 7 то 11 пешниҳод шудааст, аз ҷониби Раиси раёсат ва Сармуҳосиби Бонк дар санаи 28 марти соли 2024 ба имзо расидааст.

Эзоҳҳои заминамашудаи саҳифаҳои аз 12 то 63 қисми ҷудонашавандаи ин ҳисоботи молиявӣ мазкур ба ҳисоб мераванд.

Бобозода Ҳокимшоҳ Чураҳон
 Раиси Раёсат

Ҳотамов Каримхон Давлаталиевич
 Сармуҳосиб

ҲИСОБОТ ОИД БА ФОИДА Ё ЗАРАР ВА ДИГАР ДАРОМАДҲОИ МАҶМУӢ

	Эзоҳҳо	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ			
Даромадҳои фоизӣ бо усули фоизи самарабахш ҳисобкардашуда	21	82,676	61,373
Хароҷотҳои фоизӣ ва хароҷотҳои ба он монанд	21	(4,773)	(383)
ДАРОМАДИ СОФИ ФОИЗӢ		77,903	60,990
Даромадҳои комисионӣ	22	2,732	1,796
Хароҷотҳои комисионӣ	22	(1,468)	(1,565)
ДАРОМАДИ СОФИ КОМИССИОНӢ		1,264	231
Ташаккулёбии захираҳо таҳти беқурбшавии дороиҳое		(1,278)	(725)
Дороиҳои соф аз рӯи амалиётҳо бо асъори хориҷӣ	23	479	8,384
Даромадҳои дигар	24	3,393	286
ДАРОМАДҲОИ СОФИ АМАЛИЁТӢ		81,761	69,166
Хароҷотҳои амалиётӣ	25	(37,280)	(27,620)
ФОИДА ТО АНДОЗБАНДӢ		44,481	41,546
Андоз аз фоида	26	(7,737)	(6,297)
ФОИДА ДАР ДАВОМИ СОЛ		36,744	35,249
ДАРОМАДҲОИ ДИГАРИ МАҶМУӢИ СОЛОНА		-	-
ҲАМАГӢ ДАРОМАДИ МАҶМУӢ		36,744	35,249

Ҳисоботи молиявӣ, ки дар саҳифаҳои аз 7 то 11 пешниҳод шудааст, аз ҷониби Раиси раёсат ва Сармуҳосиби Бонк дар санаи 28 марти соли 2024 ба имзо расидааст.

Эзоҳҳои замимашудаи саҳифаҳои аз 12 то 63 қисми ҷудонашавандаи ин ҳисоботи молиявӣ мазкур ба ҳисоб мераванд.

Бобозода Ҳокимшоҳ Чураҳон
 Раиси Раёсат

Ҳотамов Каримхон Давлаталиевич
 Сармуҳосиб

ҲИСОБОТ ОИД БА ТАҒЙИРОТ ДАР САРМОЯ

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Сармояи оинномавӣ	Барзиёдии сармоя	Захираҳои умумӣ	Ҷоидаи ҷамъшуда	Ҳамагӣ сармоя
Бақия дар санаи 31 декабри соли 2021	380,000	58,696	-	33,421	472,117
Пур кардани сармояи оинномавӣ	58,696	(58,696)	-	-	-
Пур кардани дигар захираҳо	-	-	6,552	(6,552)	-
Пур кардани дигар захираҳо	-	-	26,208	(26,208)	-
Ислоҳи солҳои гузашта	-	-	-	(2)	(2)
Пардохт аз ҷоидаи соф	-	-	-	(1,853)	(1,853)
Ҷоида барои як сол	-	-	-	35,249	35,249
Бақия дар санаи 31 декабри соли 2022	438,696	-	32,760	34,055	505,511
Пур кардан аз ҳисоби саҳми давлат	-	30,000	-	-	30,000
Ислоҳи солҳои гузашта	-	-	-	185	185
Пардохт аз ҷоидаи соф	-	-	-	(2,282)	(2,282)
Ҷоида барои як сол	-	-	-	36,744	36,744
Бақия дар санаи 31 декабри соли 2023	438,696	30,000	32,760	68,702	570,158

Ҳисоботи молиявӣ, ки дар саҳифаҳои аз 7 то 11 пешниҳод шудааст, аз ҷониби Раиси раёсат ва Сармуҳосиби Бонк дар санаи 28 марти соли 2024 ба имзо расидааст. Эзоҳҳои замири маҷмӯи саҳифаҳои аз 12 то 63 қисми ҷудонашавандаи ин ҳисоботи молиявӣ мазкур ба ҳисоб мераванд.

Бобозода Ҳокимшоҳ Ҷураҳон
 Раиси Раёсат

Ҳотамов Каримхон Давлаталиевич
 Сармуҳосиб

ҲИСОБОТ ОИД БА ГАРДИШИ ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соли, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Гардиши воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ		
Ҷоида то андозбандӣ	44,481	41,546
Тасҳеҳот:		
Истеҳлоки дороиҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	6,299	5,296
Ташаккули захираҳо аз рӯи қарзҳо	7,437	1,019
Ташаккули захираҳо аз рӯи рухсатиҳо	523	618
Хароҷоти софи фоизӣ/(даромад)	20,165	(17,245)
Тағйироти дориҳо ва ӯҳдадориҳои амалиётӣ	78,905	31,234
Тағйироти дориҳо ва ӯҳдадориҳои амалиётӣ		
Зиёдшавии маблағҳо дар банкҳо ва дигар муассисаҳои молиявӣ	(134,479)	(25,327)
Зиёдшавии қарзҳои ба мизочон пешниҳодшуда	(111,576)	(78,749)
Камшавии дороиҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	325	-
Зиёдшавии дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути ҷоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	(493)	-
(Зиёдшавии)/камшавии дороиҳои дигари молиявӣ	(2,854)	1,537
Зиёдшавии маблағҳои мизочон	131,623	7,296
Зиёдшавии қарз ба Ҳукумат	4	50,000
Камшавии ӯҳдадориҳои дигар	(4,310)	(4,198)
Содироти воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ то андозбандӣ	(42,855)	(18,207)
Фоизи гирифташуда	88,082	(3,098)
Фоизи пардохташуда	(5,634)	(71)
Андоз аз ҷоидаи пардохташуда	(15,474)	(8,394)
(Содироти)/воридоти софи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти амалиётӣ	24,119	(29,770)
Гардиши воситаҳои пулӣ аз фаъолияти сармоягузорӣ		
Хариди коғазҳои қиматноки сармоягузорӣ	86,708	92,340
Хариди воситаҳои асосӣ ва дороиҳои ғайримоддӣ	(12,376)	(8,700)
Хариди дороиҳои дигар	-	(490)
Содироти софи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти сармоягузорӣ	74,332	83,150
Гардиши воситаҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ		
Ворид намудани ҳиссагузориҳои иловагӣ ба сармоя	30,000	-
Пардохт аз ҷоидаи соф	(2,282)	(1,853)
Содироти/(воридоти) софи воситаҳои пулӣ аз фаъолияти молиявӣ	27,718	(1,853)
ТАҒЙИРӢИ СОФИ ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ ВА ҲАМАРЗИШҲОИ ОНҲО		
Таъсири тағйирёбии қурби асъори хориҷӣ ба бақияи воситаҳои пулии дар асъори хориҷӣ	126,169	51,527
	479	332

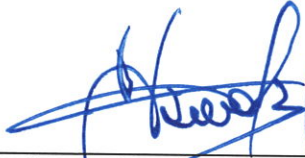
КВД БССТ «Саноатсодиротбонк»
Ҳисоботи молиявӣ барои соле, ки
31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст
Тарҷумаи ғайрирасмӣ

Воситаҳои пулӣ ва ҳамаарзишҳои онҳо дар аввали сол
Воситаҳои пулӣ ва ҳамаарзишҳои онҳо дар охири сол
(Эзоҳи 8)

76,205	24,346
202,853	76,205

Ҳисоботи молиявӣ, ки дар саҳифаҳои аз 7 то 11 пешниҳод шудааст, аз ҷониби Раиси раёсат ва Сармуҳосиби Бонк дар санаи 28 марти соли 2024 ба имзо расидааст

Эзоҳҳои заминамашудаи саҳифаҳои аз 12 то 63 қисми ҷудонашавандаи ин ҳисоботи молиявӣ мазкур ба ҳисоб мераванд.

Бобозода Ҳокимшоҳ Чураҳон
Раиси Раёсат

Ҳотамов Каримхон Давлаталиевич
Сармуҳосиб

Эзоҳҳо оид ба ҳисоботи молиявӣ

1) ФАЪОЛИЯТИ АСОСӢ

Тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 июни соли 2020, таҳти № 390 Муассисаи давлатии «Фонди дастгирии соҳибкорӣ» ба Корхонаи воҳиди давлатии бонки саноативу содиротии Тоҷикистон Саноатсодиротбонк (минбаъд Бонк) таъдир дода шуд.

Дар айнаи замон Бонк барои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ хизматрасониҳоро оид ба қабули пасандозҳо, интиқоли маблағҳо, қортҳои пардохтӣ, кушодани суратҳисоб, додани қарз, амалиёти пасандозӣ, муомилоти ҳисоббаробаркунӣ, иваз кардани пули кӯҳна пешниҳод менамояд.

Солҳои 2021-2022 бо мақсади рушди фаъолияти Бонк ва хизматрасонӣ ба мизочон дар минтақаҳои ҷумҳурӣ, филиалҳои Бонк дар шаҳри Хӯҷанди вилояти Суғд, шаҳрҳои Бохтар, Кӯлоб, Данғараи вилояти Хатлон, шаҳри Хоруғи вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон ва маркази хизматрасониҳои бонкӣ дар ноҳияи Рашт ба фаъолият шурӯъ карданд.

Суроғаи ба қайд гирифташуда ва ҷои амали фаъолияти корӣ:

Суроғаи ба қайд гирифташудаи идораи Бонк: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯчаи С.Шерози 21.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 Бонк идораи марказӣ, 5 филиал ва 5 маркази хизматрасониҳои бонкӣ (2022: идораи марказӣ, 5 филиал ва 1 маркази хизматрасониҳои бонкӣ), ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷойгиранд, дошт.

Миқдори умумии коргарони Бонк дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 – 197 ва 154 нафарро, мутаносибан, ташкил медод.

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 ҳаёти муассисони Бонк чунин буд:

	Дар санаи 31 декабри соли 2023		Дар санаи 31 декабри соли 2022	
	Сармояи пардохтшуда	% сармояи умумии пардохтшуда	Сармояи пардохтшуда	% сармояи умумии пардохтшуда
Муассисон:				
Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон	438,696	100%	438,696	100%
Итоғо	438,696	100%	438,696	100%

Ҳисоботи молиявӣ мазкур, барои соли, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст, аз тарафи Роҳбарияти Бонк дар санаи 28 марти соли 2024 тасдиқ карда шудааст.

2) МУҲИТИ АМАЛИЁТӢ

Ҷумҳурии Тоҷикистон - давлати дорои иқтисодии бузург, дар навбати аввал, аз ҳисоби захираҳои мавҷудаи табиӣ бой мебошад. Дар ҷумҳурӣ қонҳои ангишт, тилло, нуқра, руҳ ва сурб, металлҳои камёб ва маъданҳои маҷмӯӣ, уран, металлҳои қимматбаҳо, намак, оҳақ ва ғайра мавҷуд аст. Соҳаи муҳимтарин дар ҷумҳурӣ - пахтакорӣ, истеҳсоли алюминий ва энергетикаи обӣ ба ҳисоб меравад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон давлати дорои иқтисодиёти рушдбанда мебошад. Дар солҳои охир дар ҷумҳурӣ тағйиротҳои ҷиддии иқтисодӣ ва иҷтимоӣ дар самти беҳтаршавии муҳити зист қайд карда шудаанд.

Заминаи меъёрии ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мисли пештара такмил ёфта истодааст. Самти ояндаи рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон асосан бо тадбирҳои сиёсати иқтисодӣ, андоз ва сиёсати пулию қарзӣ, ки аз ҷониби давлат татбиқшаванда мебошад, инчунин тағйиротҳои заминаи меъерии ҳуқуқӣ муайян карда мешавад.

Ҳисоботи молиявӣ мазкур ба худ ягон тасҳеҳе, ки барои дар натиҷаи танзимнамоии чунин номуайяниҳо дар оянда зарур бошад, дар бар намегирад. Тасҳеҳоти эҳтимоли метавонад ҳамон вақт ба ҳисобот ворид карда шавад, агар зарурати инъикоснамоии он аён шавад ва баҳогузори намудани мафҳуми адабии он имконпазир гардад.

3) ПЕШНИҲОДОТИ АСОСИИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

3.1 СТАНДАРТҲОИ ИСТИФОДАШУДА

Ҳисоботи молиявӣ Бонк тибқи Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд «СБҲМ»), ки аз ҷониби Шӯро оид ба стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд «ШСБҲМ») тасдиқ ва нашр шуда буд ва тафсирҳое, ки аз ҷониби Кумита оид ба тафсири ҳисоботи молиявӣ байналмилалӣ (минбаъд «КТҲМБ») тасдиқ шудаанд, омода гардид.

3.2 ПРИНЦИПҲОИ АРЗӢБӢ

Ҳисоботи молиявӣ мутобиқи принципи баҳисобгирии арзиши одилона барои дороиҳо ва ўҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ карда мешаванд ва дороиҳое, ки барои фурӯши нақд мавҷуданд, ба истиснои дороиҳо ва ўҳдадориҳое, ки барои онҳо баҳодиҳии бозътимоди арзиши одилона вучуд надорад, таҳия карда шудааст. Дигар дороиҳо ва ўҳдадориҳои молиявӣ бо арзиши истеҳлоқшуда ва дороиҳо ва ўҳдадориҳои ғайримолиявӣ бо арзиши таърихӣ ба назар гирифта мешаванд.

3.3 АСЪОРИ ОМОДАСОЗИИ ҲИСОБОТ

Асъори амалии Бонк асъори муҳити аввалияи иқтисодӣ мебошад, ки Бонк дар он фаъолият мекунад. Асъори амалкунанда ва ҳисоботи Бонк пули миллии Тоҷикистон - сомонӣ (минбаъд «сомонӣ») мебошад, ки мазмуни иқтисодӣ, рӯйдодҳо ва ҳолатҳои асосии фаъолияти Бонкро инъикос мекунад. Ҳисоботи молиявӣ бо пули миллии Тоҷикистон - сомонӣ пешниҳод карда мешавад, ки берун аз ҳудуди он мубодилашаванда намебошад. Ҳама рақамҳо бо сомонӣ нишон дода шудаанд, агар тартиби дигар нишон дода нашуда бошад.

4) ПРИНЦИПҲОИ СИЁСАТИ БАҲИСОБГИРӢ

Дар поён принципҳои асосии сиёсати ҳисобгирии Бонк, ки ҳангоми таҳияи ин ҳисоботи молиявӣ мазкур истифода шудаанд ва дар солҳои қаблӣ пай дар пай истифода мешуданд, оварда шудааст.

4.1 АРЗӢБИИ АРЗИШИ ОДИЛОНА

Бонк арзёбии воситаҳои молиявиро аз рӯи арзиши одилона барои ҳар як давраи ҳисоботӣ анҷом медиҳад. Маълумот оид ба арзиши одилонаи воситаҳои молиявӣ, ки мутобиқи арзиши истеҳлоқӣ арзёбӣ мешаванд, дар Эзоҳи 29 шарҳ дода шудааст.

Арзиши одилона нархест, ки барои фурӯши дороиҳо ба даст оварда мешавад ё барои интиқоли ўҳадорӣ дар доираи муомилае, ки одатан байни иштирокчиёни бозор дар санаи арзёбӣ анҷом дода мешавад, пардохт карда мешавад. Арзёбии арзиши одилона нишон медиҳад, ки амалиёти фурӯши дороиҳо ё интиқоли ўҳадорӣ сурат мегирад:

- ё дар бозори асосӣ барои дорой ё ўҳадориҳои мазкур;

- ё дар шароити набудани бозори асосӣ, дар бозори мусоид барои дорой ё ӯҳдадориҳои мазкур.

Бонк бояд ба бозори асосӣ ё бозори шароитаи мусоид дастрасӣ дошта бошад. Арзиши одилонаи дорой ё ӯҳдадорӣ бо истифодаи фарзияҳо арзёбӣ мешавад, ки иштирокчиёни бозор дар муайянкунии қиммати дорой ё ӯҳдадорӣ, истифода мебаранд. Айни ҳол сарфи назар аст, ки иштирокчиёни бозор барои афзоиши манфиати худ беҳтар амал мекунанд. Арзёбии арзиши одилонаи дороии ғайримолӣ имконияти аз ҷониби иштирокчиёни бозор зиёд намудани ғайримолӣ ба назар мегирад, ки ин иштирокчӣ андешаи беҳтар ва самаранок истифода бурдан ё ба дигар иштирокчиёни бозор фурӯштани ин дороиро дорад, ки он ин дороии мазкурро ба таври беҳтар ва самарабахштар истифода хоҳад бурд.

Бонк чунин усулҳои арзёбиро истифода мебарад, ки дар вазъияти баамаломата қобили қабул аст ва барои арзёбии арзиши одилона маълумот дастрас ва кифоя мебошад. Дар айни ҳол пурра истифода намудани маълумоти ибтидоии мушоҳидашудаи қобили қабул ва кам истифода намудани маълумоти ибтидоии мушоҳиданашаванда ба роҳ монда шудааст.

Ҳама дороиҳо ва ӯҳдадориҳо, ки арзиши одилонашон арзёбӣ мешаванд ё дар ҳисоботи молиявӣ кушода мешаванд, дар доираи зинанизоми (иерархии) манбаъҳои арзиши одилона, ки дар поён дар асоси маълумоти ибтидоии сатҳи пасттарин барои арзёбии арзиши одилона дар маҷмӯъ муҳим мебошанд, гурӯҳбандӣ карда мешаванд:

- Сатҳи 1 – нархҳои муқарраршудаи бозорӣ дар бозори фаъол оид ба дороиҳои ё ӯҳдадориҳои якхела (бидуни кадом тасҳеҳ);
- Сатҳи 2 – моделҳои арзёбӣ, ки дар онҳо маълумоти ибтидоӣ барои арзёбии арзиши одилона муҳим аст, ки ба зинанизоми (иерархияи) пасттарин марбутанд, мустақим ё ғайримустақим дар бозор мушоҳида мешаванд;
- Сатҳи 3 – моделҳои арзёбӣ, ки дар онҳо маълумоти ибтидоӣ барои арзёбии арзиши одилона муҳим аст, ки ба зинанизоми (иерархияи) пасттарин марбутанд, дар бозор мушоҳида намешаванд.

Дар мавриди дороиҳо ва ӯҳдадориҳои, ки дар ҳисоботи молиявӣ давра ба давра эътироф мешаванд, Бонк интиқолро байни сатҳи сарчашмаҳои зинанизомиро (иерархиро) муайян мекунад, гурӯҳбандиро аз нав дар охири ҳар як давраи ҳисоботӣ таҳлил мекунад (дар асоси маълумоти ибтидоии сатҳи пасттарин, ки барои арзёбии арзиши одилона дар маҷмӯъ муҳиманд).

4.2 ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ

Эътирофи ибтидоӣ ва арзёбии воситаҳои молиявӣ

Дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ дар Ҳисобот оид ба вазъи молиявии Бонк вақте инъикос мегардад, ки Бонк аз рӯи шартнома нисбати воситаи дахлдори молиявӣ ҳамчун тараф ба ҳисоб равад. Бонк хариду фурӯши дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявиро, ки дар санаи ҳисоббаробаркунӣ хусусияти мунтазам доранд, инъикос мекунад.

Дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ дар ибтидо бо арзиши одилона инъикос мегарданд. Арзиши ибтидоии дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ, ки дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявӣ аз рӯи арзиши одилона тавассути ғайримолӣ ё зарар ба ҳисоб намеравад, ба маблағи хароҷоти амалиётӣ, ки бевосита бо харид ё ташкили дороии молиявӣ ё ба нашр расонидани ӯҳдадориҳои молиявӣ алоқаманданд, танзим карда мешаванд.

Принсипҳои арзёбии минбаъдаи арзиши дороиҳо ва ӯҳдадориҳои молиявиро дар муқаррароти дахлдори сиёсати баҳисобгирии дар поён овардашуда, ошкор карда мешаванд.

Бонк дороиҳои молиявиро аз рӯи категорияҳои асосии зерин тасниф менамояд:

- Дороии молиявӣ, ки аз рӯи арзиши истеҳлоқшуда арзёбӣ шудааст;

- Дорои молиявӣ, ки аз рӯи арзиши одилона тавассути даромади дигари маҷмӯӣ (ДДМ) арзёбӣ шудааст;
- Дорои молиявӣ, ки аз рӯи арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ шудааст.

Ҳангоми эътирофи ибтидоии дороиҳои молиявӣ, Бонк метавонад онро бо салоҳиди худ тасниф кунад, бидуни ҳуқуқи таснифи минбаъда, ҳамчун арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ карда мешавад, агар ин имкон диҳад, ки номувофиқии равишҳои арзёбӣ ё эътирофро, ки дар акси ҳол дар натиҷаи истифодаи пойгоҳҳои гуногуни арзёбии дороиҳо ё ўҳдадориҳо ё эътирофи фоида ва зарари ба он алоқаманд ба вучуд меоянд, бартараф ё ба таври назаррас коҳиш диҳад.

Дороиҳои молиявие, ки дар ҳеҷ як категория муайян карда нашудаанд, ба категорияи дороиҳои тааллуқ доранд, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ карда мешаванд.

Санаи эътироф

Ҳама амалиётҳои стандартӣ доир ба харид ва фурӯши дороиҳои молиявӣ дар санаи амалиёт инъикос хоҳанд гардид, яъне дар санае, ки Бонк ўҳдадори хариди дороиро ба зиммаи худ мегирад. Ба амалиётҳои стандартӣ оид ба харид ё фурӯш, амалиётҳои харид ё фурӯши дороиҳои молиявӣ дохил мешаванд ва дар доираи ин амалиётҳо дар мўҳлати таъиншуда пешниҳод кардани дороиҳо талаб карда мешавад, ки қонунгузорӣ муқаррар кардааст ё дар бозор қабул шудааст.

Тасниф ва баҳисобгирии минбаъдаи ўҳдадориҳои молиявӣ

Бонк тамоми ўҳдадориҳои молиявиро тавре тасниф мекунад, ки баъдан бо арзиши истехлоқшуда ҳисоб карда мешаванд, ба истисно:

- ўҳдадориҳои молиявие, ки аз рӯи арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мешаванд. Чунин ўҳдадориҳо, аз ҷумла воситаҳои ҷамъшаванда, ки ўҳдадориҳо ба ҳисоб мераванд, дар натиҷа аз рӯи арзиши одилона арзёбӣ карда мешаванд;
- ўҳдадориҳои молиявие, ки онҳо дар он ҳолате рӯй медиҳад, ки интиқоли дороиҳои молиявӣ ба талабот барои қатъ гардидани эътироф мутобикат наменамояд ё вақте ки принсипи баҳисобгирии ҷалби давомдор ба вучуд меоянд;
- шартномаҳои кафолати молиявӣ ва ўҳдадориҳо оид ба пешниҳоди қарз аз рӯи меъёри фоизи аз бозор пасттар. Пас аз эътирофи ибтидоӣ чунин шартномаҳо бояд дар натиҷаи аз рӯи бузургии бештари зерин баҳогузори карда мешаванд:
 - маблағҳои захираи баҳогузори аз тарафи Бонк таҳти зарар таъсисёфта;
 - маблағи дар ибтидо эътирофшуда, тарҳи аз ҳисоб баровардани маблағи умумии даромад, дар ҳолати зарурӣ таъсисёфта;
- ҷуброни шартӣ, ки аз ҷониби харидор дар рафти муттаҳидии тичорат эътироф шудааст. Чунин ҷуброни шартӣ минбаъд бо арзиши одилона арзёбӣ мешавад, ки тағйироти он дар таркиби фоида ё зарар инъикос мешавад.

Ҳангоми эътирофи ибтидоии ўҳдадориҳои молиявӣ, Бонк метавонад аз рӯи салоҳиди худ онро бе ҳуқуқи аз нав таснифкунӣ, аз рӯи арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ намуда, тасниф намояд.

4.3 ҲИСОББАРОБАРКУНИИ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ

Ҳисоббаробаркунии дороиҳо ва ўҳдадориҳои молиявӣ бо нишон додани бақияи соф дар Ҳисобот оид ба вазъи молиявӣ, танҳо дар ҳолати вучуд доштани қонуни ҳуқуқӣ барои ҳисоббаробаркунӣ ва нияти фурӯши дорой дар якҷоягӣ бо танзимкунии ўҳдадорӣ, анҷом дода мешавад. Ҳуқуқи гузаронидани ҳисоббаробаркунӣ набояд шартӣ рӯйдоди ояндаро пеш гузорад ва бояд дар ҳама рӯйдодҳои ояндаи зерин эътибори ҳуқуқӣ дошта бошад:

- дар ҷараёни фаъолияти муқаррарӣ;

- дар ҳолати иҷро накардани ўҳдадорӣ;
- дар ҳолати ғайри қобил будан ё муфлис шудани Бонк ё яке аз контрагентҳо.

Маъмулан, шартҳо нисбати созишномаҳои генералӣ доир ба ҳисоббаробаркунӣ иҷро намегарданд ва дороиҳои ўҳдадориҳои дахлдор дар Ҳисобот оид ба вазъи молиявӣ дар намуди маблағи пурра, нишон дода мешаванд.

Арзиши истехлоқшуда

Арзиши истехлоқшудаи дороиҳои молиявӣ ва ё ўҳдадориҳо арзишро ифода менамояд, ки аз рӯи он дороиҳои молиявӣ ва ё ўҳдадорӣ дар лаҳзаи эътирофномаи ибтидоӣ, бо хориҷкунии маблағи асосии қарз, ки ба бузургии истехлоқи ҷамъшудаи фарқият байни арзиши дар ибтидо эътирофшуда ва арзиши дар лаҳзаи пардохтнамой ба вуҷудода, ки бо истифода аз усули меъёри самарабахши фоизӣ муайян шуданд, инчунин бо хориҷкунии зарар аз беқурбшавӣ, баҳогузорӣ карда шудаанд. Бузургии мукофотпулиҳо ва тахфифҳо, инчунин маблағи хароҷот аз рӯи муомилотҳо ба арзиши тавозуни воситаҳои дахлдор ворид карда мешавад ва бо дарназардошти меъёри самарабахши фоизи воситаи мазкур истехлоқ карда мешаванд.

4.4 ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ ВА ҲАМАРЗИШҲОИ ОНҲО

Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо аз воситаҳои пулии нақд, воситаҳои пулии дар Бонки миллӣ буда (ба истисноии захираҳои ҳатмӣ) ва воситаҳои пулии дар ташкилотҳои қарзӣ қарордошта, бо мӯҳлати пардохташон дар давоми 90 (навад) рӯз аз санаи пайдо шудан, ки бо ягон хел созишномаҳои ўҳдадорӣ алоқамандӣ надоранд, иборат мебошанд.

4.5 ВОСИТАҲО ДАР БОНКҲО ВА ДАР ДИГАР ТАШКИЛОТҲОИ МОЛИЯВӢ

Дар рафти фаъолияти муқаррарии худ Бонк воситаҳоро паҳн менамояд ва ҳиссагузориҳоро дар бонкҳо ба мӯҳлатҳои гуногун амалӣ менамояд. Воситаҳо дар бонкҳо аввал аз рӯи арзиши ҳаққонӣ эътироф карда мешаванд. Воситаҳо дар бонкҳо минбаъд аз рӯи арзиши истехлоқшуда дар асоси усули меъёри самараноки фоизӣ баҳогузорӣ карда мешаванд. Воситаҳо дар муассисаҳои қарзӣ бо хориҷкунии дилхоҳи захираҳо таҳти беқурбшавӣ ба ҳисоб гирифта мешаванд.

4.6 ҚАРЗҲОИ БА МИЗОҶОН ПЕШНИҲОДШУДА

Қарзҳо ва қарзи дебиторӣ ин дороиҳои молиявӣ ғайриистехсолӣ мебошанд, ки дар бозори фаъол бо пардохтҳои муқарраршуда ё муқарраршаванда гардиш намеkunанд. Онҳо барои фуруши фаврӣ ё ояндаи наздик таъинот надоранд ва ба сифати коғазҳои қимматнок ё коғазҳои қимматноки инвеститсионӣ, ки барои фуруш дар намуди нақд мавҷуданд, тасниф намешаванд. Чунин дороиҳо аз рӯи арзиши истехлоқӣ бо истифодаи методи қурби фоизи самаранок нишон дода мешаванд. Даромаду хароҷот оид ба чунин дороиҳо дар ҳисоботи даромаду зарар нишон дода мешавад. Ин кор ҳангоми хориҷ шудан ё беқурб шудани чунин дороиҳо, ҳамчунин дар ҷараёни истехлоқ қарор доштани онҳо, низ сурат мегирад.

4.7 ИҶОРА

Иҷораи амалиётӣ – Бонк ба ҳайси иҷорагир

Иҷораи моликият, ҳангоме ки иҷорадиҳанда дар асл хатару фоида ба зиммаи худ мегирад ва ин бо ҳуқуқи молиқдорӣ ба объекти иҷора иртибот дорад, ҳамчун иҷораи амалиётӣ тасниф мешавад. Пардохтҳои созишномаи иҷораи амалиётӣ, дар давоми мӯҳлати иҷора, барои хароҷоти содиршуда хориҷ карда мешаванд ва дар таркиби дигар хароҷоти амалиётӣ ба ҳисоб мераванд.

То 31 декабри соли 2023 Бонк иҷораи молиявӣ надошт.

4.8 БЕҚУРБШАВИИ ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ

Ба ҳар як санаи ҳисоботӣ, Бонк мавҷудияти аломатҳои объективии беқурбшавии дороии молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳои молиявиро баҳо медиҳад. Дороии молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ он гоҳ шартан ҳамчун беқурбшуда ҳисоб мешаванд, вақте ки шаҳодати объективии беқурбшавӣ дар натиҷаи як ё зиёд рӯйдодҳо, ки пас аз эътирофи аввалини дорой рух додааст, мавҷуд аст. Мусаллам аст, ки рӯйдод («рӯйдоди фаро расидани зарар») бо воситаҳои пулӣ, дороии молиявӣ ё гурӯҳи дороиҳои молиявӣ дар оянда меояд, таъсири худро мерасонад. Ва ин дороиҳоро мумкин аст боъэтимод баҳо дод. Аломатҳои беқурбшавиро метавон аз вукӯи зерин дарёфт, вақте ки қарзгир ё гурӯҳи қарзгирандагон мушкилиҳои назарраси молиявӣ доранд, ӯҳдадориҳояшонро доир ба пардохти фоиз ё маблағи асосии қарз вайрон мекунанд, эҳтимол доштани баланди муфлисшавӣ ё аз нав ташаққули молиявӣ, ҳамчунин шаҳодат дар асоси маълумот аз бозори мушоҳидашаванда, кам шудани қараёни воситаҳои пулӣ, ки дар оянда омаданашон дар интизор аст, масалан, тағйирот дар сатҳи пардохтҳои мӯҳлаташон гузашта ё шароитҳои иқтисодӣ, ки бо зиёни дороиҳо мансубият доранд.

Қарзҳои ба мизочон пешниҳодшуда

Барои қарзҳои ба мизочон додашуда, ки бо арзиши истехлоки ҳисоб карда мешаванд, Бонк беқурбшавии қарзҳоро мутобиқи Дастурамали БМТ № 215 «Дар бораи тартиби ташкил ва истифодаи захира ва фонди пӯшонидани талафоти имконпазир аз рӯи дороиҳо» ҳисоб мекунад.

4.9 ХОРИЧКУНИИ ҚАРЗҲО ВА ВОСИТАҲОИ БА МИЗОЧОН ПЕШНИҲОДШУДА

Дар ҳолати имконнопазирии баргардонидани қарзҳои додашуда, аз ҷумла тавассути ҳолатҳои ситонидани гарав, онҳо аз ҳисоби захираҳои беқурбшавӣ хориҷ карда мешаванд. Қарзҳо ва воситаҳои пешниҳодшуда, танҳо баъди аз тарафи Роҳбарияти Бонк ба амал баровардани ҳамаи чораҳои имконпазир оиди баргардонидани маблағҳои ба Бонк тааллуқдошта, инчунин пас аз ба фуруш баровардани амволи ҳамчун таъминнокии қарз (гарав) мавҷудбуда, аз ҳисоб бароварда мешаванд.

Чуброни минбаъдаи маблағи қаблан хориҷшуда ҳамчун кам шудани арзиши беқурбшавии дороиҳои молиявӣ дар ҳисобот дар бораи фоида ё зарар ва дигар даромади маҷмӯӣ дар давраи барқароршавӣ инъикос карда мешавад.

4.10 АНДОЗБАНДӢ

Хароҷотҳои ҷорӣ доир ба андоз аз даромад, мувофиқи қонунгузори ҚТ ҳисоб карда мешавад. Дороию ӯҳдадориҳои мансуби андоз, ки пардохташон ба таъхир афтодааст, нисбати ҳама фарқҳои муваққатӣ бо истифодаи методи ӯҳдадориҳои тавозунӣ, ҳисоб карда мешавад. Андозҳо аз фоида, ки пардохташон ба таъхир афтодааст, ба мақсади ҳисоботдиҳии молиявӣ, аз рӯи ҳама фарқиятҳои муваққатӣ инъикос мешаванд, ки байни дороиҳои базавии андоз ва ӯҳдадориҳо ва арзиши тавозунии онҳо пайдо мешаванд, ба ғайр аз ҳолатҳое, ки ба таъхир афтодани андоз аз фоида, дар натиҷаи инъикоси аввалини гудвил, дорой ё ӯҳдадориҳои ба амалиёт дахл дошта пайдо мешавад ва он якҷояшавии ширкатҳоро баён намекунад ва ҳамчунин ҳангоми иҷрошавиаш на ба даромади ҳисобдорӣ (муҳосибӣ) ва на ба даромад ё зарари андозбандӣ, таъсир намекунад. Дороиҳои андоз, ки пардохташон ба таъхир афтодааст, танҳо ба андозае инъикос мешаванд, ки аз он дар оянда эҳтимоли гирифтани даромади андозбандӣ вучуд дорад ва нисбати он мумкин аст ҳамин фарқиятҳои муваққатӣ ҳисоб карда шавад, ки базаи андозро кам мекунанд. Дороиҳо ва ӯҳдадориҳои андоз, ки пардохташон ба таъхир афтодааст, аз рӯи меъёрҳои андозбандӣ баҳогузорӣ мешаванд ва ин меъёрҳо мувофиқи қонунгузори ба эътибор даромада ё амалан эътибор пайдо карда, дар санаи ҳисоботдиҳӣ, дар давоми фуруши дорой ё ҳаллу фасли ӯҳдадорӣ,

истифода хоҳанд шуд. Ба ғайр аз ин, дар ҚТ намудҳои гуногуни андоз амал мекунанд ва онҳо нисбати фаъолияти Бонк истифода мешаванд. Ҳамчунин, ин андозҳо дар таркиби дигар хароҷоти амалиётӣ, инъикоси худро меёбанд.

4.11 ҚАРЗҲО БАРОИ ПАРДОХТ

Қарзҳо барои пардохт дар ибтидо дар баҳисобгирӣ аз рӯи арзиши ҳаққонӣ инъикос карда мешавад. Дар натиҷа ӯҳдадорӣҳо аз рӯи чунин амалиётҳо дар арзиши истехлоқшуда инъикос карда мешавад, фарқияти дахлдор байни арзиши тавозунӣ ва арзиши пардохт дар Ҳисобот оид ба фоида ва зарар инъикос меёбад, дар баробари ин дар даромади маҷмӯӣ дар мӯҳлати қарзгирӣ бо истифода аз усули меъёри самараноки фоиз дар ҳайати хароҷотҳои фоизӣ инъикос меёбад.

4.12 ВОСИТАҲОИ АСОСӢ

Воситаҳои асосӣ, ба истиснои биноҳо, бо назардошти арзиши истехлоқи ҷамъшуда ва талафоти беқурбшавӣ ҷамъшуда инъикос карда мешаванд.

Арзиши бақия, мӯҳлати истифодаи фойданок ва усулҳои ҳисобкунии истехлоқи дороиҳо, дар охири ҳар соли ҳисоботӣ таҳлил шуда, ба андозаи зарурат ислоҳ хоҳанд гардид. Маблағи бармегашта ҳамчун бузургтарин аз ду арзиш муайян карда мешавад: арзиши одилонаи дороиҳо бо назардошти хароҷот барои татбиқ ва арзиши истифода. Агар арзиши барқароршавандаи дороиҳо аз арзиши тавозунии он камтар бошад, арзиши бақияи ин дороиҳо то арзиши барқароршавандаи он кам карда мешавад. Зарар аз беқурбшавӣ фавран дар фоида ё зиён эътироф карда мешавад, ба шарте ки дороиҳо бояд мунтазам аз нав баҳогузорӣ карда шаванд.

Арзиши тавозунии дороиҳо, оид ба беқурбшавӣ вақте баҳо дода мешавад, ки рӯйдодҳо ё тағирот дар вазъият нишон медиҳанд, ки арзиши балансии дороиҳо ҷуброншаванда нест.

Истехлоқи дороиҳо вақте оғоз мешавад, ки он барои истифода дастрас мешавад. Истехлоқ бо усули ростхата ҳисоб карда мешавад.

Хароҷоти таъмир ва азнавсозӣ аз рӯи хароҷот ҳисоб карда мешаванд ва ба дигар хароҷоти амалиётӣ дохил карда мешаванд, ба истиснои ҳолатҳое, ки онҳо барои сармоякунонӣ (капитализатсия) мувофиқ набошанд.

4.13 ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ

Дороиҳои ғайримоддӣ аз таъмини барномаҳои компютерӣ ва иҷозатномаҳои онҳо, ҳамчунин фаъолият, ки анҷом доданаи иҷозатномаро талаб мекунад, иборат мебошанд.

Дороиҳои ғайримоддӣ, ки алоҳида харида шудаанд, дар аввал аз рӯи арзиши воқеӣ, ба ҳисоб гирифтани ислоҳдорӣ доир ба гиперинфлятсия, баҳогузорӣ мешаванд. Баъд аз эътирофи аввалин ин дороиҳо аз рӯи арзиши воқеӣ, ҳисоб кардани истехлоқ ва зарарҳои аз беқурбшавӣ ҷамъшуда инъикос мегарданд. Мӯҳлати истифодаи фойданоки ин дороиҳо маҳдуд аст ва истехлоқашон дар ҳамин муддат анҷом дода мешавад, ки то 10 солро ташкил медиҳад ва дар ҳолати мавҷудияти аломати имкон доштани беқурбшавӣ дороиҳои ғайримоддӣ, он дар баробари беқурбшавӣ аз таҳлил гузаронида мешавад.

4.14 ЁҲДАДОРИҲО ДОИР БА ТАЪМИНИ НАФАҚА ВА ДИГАР ИМТИЁЗҲО БА КОРМАНДОН

Бонк, ба ғайр аз иштирок дар системаи давлатии таъмини нафақаи ҶТ, ки ҳисоби аъзоҳақиқи ҷории корфарморо ҳамчун фоиз аз пардохтҳои умумии ҷорӣ ба кормандон пешбинӣ намудааст, дигар нақшаи иловаи таъмини нафақаро надорад. Ин хароҷот дар ҳисоботи даврае, ки музди меҳнати муайян дахл дорад, нишон дода мешавад. Ба ғайр аз ин, Бонк, барои кормандони фаъолиятшон анҷомёфта, имтиёзҳои назаррас надорад.

4.15 САРМОЯИ ОИННОМАВӢ

Сармояи оинномавӣ

Саҳмияҳои муқаррарӣ дар таркиби сармоя инъикос мегарданд. Пардохти хароҷоти хизматрасонӣ ба ҷониби тарафи сеюм, ки бевосита бо наشري саҳмияҳои нав алоқаманданд, ба истиснои ҳолатҳои якҷоякунии тиҷорат дар таркиби сармоя, ҳамчун кам шудани маблағ, ки дар натиҷаи эмиссияи мазкур ба даст омадааст, инъикос мегарданд.

Ҳиссагузориҳои ғайрипулӣ ба сармояи оинномавӣ аз рӯи арзиши ҳаққонии дороиҳои гузошташуда ва санаи ҳиссагузорӣ дохил карда мешавад.

Ҳаққуссамҳо (дивидендҳо)

Ҳаққуссамҳо (дивидендҳо) ҳамчун ёҳдадорӣ, танҳо дар ҳолате эътироф мешаванд ва дар санаи ҳисоботдиҳӣ аз маблағи сармоя тарҳ мегарданд, агар онҳо то санаи ҳисоботдиҳӣ, эълон шуда бошанд. Маълумот дар бораи дивидендҳо дар ҳисоботдиҳӣ кушода мешавад, агар ин дивидендҳо то санаи ҳисоботдиҳӣ тавсия шуда бошанд, ҳамчунин тавсия шудани эълон гардидашон метавон пас аз санаи ҳисоботдиҳӣ сурат гирад, лек то санаи тасдиқи ҳисоботи молиявӣ бояд ба анҷом бирасад.

4.16 ДОРОИҲО ВА ЁҲДАДОРИҲОИ ШАРТӢ

Ёҳдадориҳои шартӣ, дар ҳисоботи ҳолати молиявӣ инъикос намешаванд, дар ҳоле ки, маълумот дар бораи онҳо дар ҳисоботи молиявӣ дода мешавад, ба истиснои ҳолате, ки хориҷ шудани маблағ дар алоқамандӣ бо пардохти ин ёҳдадорӣ эҳтимолияти кам дорад. Дороиҳои шартӣ, дар ҳисоботи ҳолати молиявӣ инъикос намешаванд, дар ҳоле ки, маълумот дар бораи онҳо дар ҳисоботи молиявӣ, дар ҳолатҳое дода мешавад, ки гирифтани ғоидаҳои иқтисодӣ дар алоқамандӣ бо онҳо имконпазир аст.

4.17 ЭЪТИРОФИ ДАРОМАДҲО ВА ХАРОҶОТҲО

Даромади ғоизӣ бо истифода аз усули ғоизи самарабахши ҳамаи дороиҳои молиявии бо арзиши амортизатсияшуда, ҳосилаҳои воситаҳои молиявие, ки баҳисобгирии хеджиркунӣ нисбати онҳо татбиқ карда мешавад ва таъсири дахлдори баҳисобгирии хеджиркунӣ барои истехлоқӣ/истифодаи такрорӣ инъикос карда мешавад. Даромади ғоизӣ аз рӯи дороиҳои молиявӣ, ки аз рӯи онҳо ғоизҳо аз рӯи арзиши одилона тавассути ғоида ёзиен, инчунин бо истифода аз усули самаранок инъикос карда мешавад. Хароҷоти ғоизҳо инчунин бо истифода аз усули самаранокӣ ғоизи ҳамаи ёҳдадориҳои молиявии бо арзиши амортизатсияшуда ҳисоб карда мешаванд. Меъёри самаранокӣ ғоиз ин меъёри тахфифи даромадҳои ҳисобшудаи ояндаи пулӣ дар тӯли мӯҳлати пешбинишудаи дороиҳо ё ёҳдадориҳои молиявӣ ё дар ҳолати зарурӣ барои муддати кӯтоҳтар то арзиши умумии балансии дороиҳои молиявӣ мебошад. Даромади камхарҷ (ва аз ин рӯ арзиши амортизатсияшудаи дороиҳои молиявӣ) бо назардошти хароҷоти амалиёт ва ҳама гуна тахфифҳо ё мукофотҳо ҳангоми хариди дороиҳои молиявӣ, инчунин пардохтҳо ва хароҷотҳо, ки қисми ҷудонашавандаи даромади камхарҷ мебошанд, ҳисоб карда мешавад. Бонк даромади ғоизиро бо истифода аз меъёри даромадноқӣ эътироф мекунад, ки ин беҳтарин арзёбии меъёри доимии даромадноқӣ дар тӯли мӯҳлати пешбинишудаи қарз мебошад. Аз ин рӯ, ҳисоб кардани ғоизи самаранок инчунин таъсири ғоизҳои эҳтимолан гуногунро, ки

метавонанд дар марҳилаҳои гуногуни мӯҳлати пешбинишудаи дороиҳои молиявӣ ситонида шаванд ва дигар хусусиятҳои давраи зиндагии маҳсулот (аз ҷумла пешпардохт, ҷарима ва пардохтҳо) ба назар мегирад.

Агар интизориҳо оид ба гардиши пули нақд аз рӯи дороиҳои молиявӣ ё ўҳдадориҳои фоизи муқарраршуда бо сабабҳои ғайр аз хавфи қарзӣ аз нав дида баромада шаванд, пас тағирот дар ҷараёни ояндаи пули нақд, ки дар шартнома пешбинӣ шудааст, бо фоизи ибтидоии самаранок тахфиф карда мешавад ва пас аз он арзиши тавозунӣ ислоҳ карда мешавад. Тафовут байни арзиши қаблӣи тавозун ҳамчун тасҳеҳи мусбат ё манфии арзиши тавозунии дороиҳо ё ўҳдадориҳои молиявӣ дар тавозун бо афзоиш ё коҳиши мувофиқи даромад/ хароҷоти фоизӣ, ки бо истифода аз усули самараноки фоиз ҳисоб карда шудааст, инъикос карда мешавад.

Барои воситаҳои молиявии дорои фоизи шинокунанда, аз нав баҳодиҳии даври гардиши пул бо мақсади инъикоси тағирёбии меъёрҳои фоизии бозор низ ба тағирёбии фоизи самаранок оварда мерасонад, аммо вақте ки воситаҳо дар аввал ба маблағи баробар ба қарзи асосӣ эътироф карда шуданд, аз нав баҳодиҳии пардохтҳои фоизии оянда ба арзиши тавозунии воситаҳои молиявӣ таъсири назаррас намерасонад.

Тағйиротҳое, ки дар марҳилаи 2 ислоҳоти IBOR ворид карда шудаанд, имкон медиҳанд, ки тағйирот дар асоси муайян кардани ҷараёни пули дар шартнома пешбинишуда ҳамчун тағйирот дар меъёри фоизи шинокунанда ҳангоми риояи шартҳои муайян ҳамчун мақсаднокии амалӣ баррасӣ карда шаванд. Шартҳо аз он иборатанд, ки тағйирот ҳамчун натиҷаи мустақими ислоҳоти IBOR заруранд ва гузариш дар асоси аз ҷиҳати иқтисодӣ баробар сурат мегирад.

Даромади фоизӣ ва даромад / хароҷоти шабех

Даромади софи фоизӣ даромади фоизӣ ва хароҷоти фоизиро дар бар мегирад, ки бо истифода аз ҳам усули фоизи самаранок ва ҳам усулҳои дигар ҳисоб карда мешаванд. Онҳо дар ҳисоботи даромад ҳам аз рӯи даромади фоизӣ ва ҳам аз рӯи хароҷоти фоизӣ барои пешниҳоди маълумоти симметрӣ ва муқоисашаванда алоҳида ошкор карда мешаванд. Дар даромад/хароҷоти фоизии худ, ки бо истифода аз усули самараноки фоиз ҳисоб карда шудааст, Бонк танҳо фоизҳоро аз рӯи воситаҳои молиявии дар боло зикршуда дар бар мегирад.

Дигар даромадҳо/хароҷоти фоизӣ фоизҳоро аз рӯи ҳосилаҳои воситаҳои молиявии дар муносибатҳои хеджиркунии иқтисодӣ истифодашаванда ва аз рӯи ҳамаи дороиҳо/ ўҳдадориҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилони арзёбӣ мешаванд, ба истиснои онҳое, ки барои савдо пешбинӣ шудаанд, бо истифода аз фоизи шартномавӣ дар бар мегиранд. Даромади фоизӣ/хароҷот аз рӯи тамоми дороиҳо/ўҳдадориҳои молиявии тиҷоратӣ ҳамчун қисми тағйирёбии арзиши одилони дар таркиби «даромади Софи тиҷоратӣ» сабт карда мешавад.

Бонк даромади фоизии дороиҳои молиявиро, ба истиснои дороиҳои қарзии беқурбшуда, тавассути истифодаи меъёри фоизии самаранок ба арзиши умумии тавозунии дороиҳои молиявӣ ҳисоб мекунад.

Вақте ки дороиҳои молиявӣ аз ҷиҳати қарзӣ беқурб мешавад ва аз ин рӯ ҳамчун «Марҳилаи 3» ҳисобида мешавад, Бонк даромади фоизиро тавассути истифодаи фоизи самаранок ба арзиши ҳолиси амортизатсияшудаи дороиҳои молиявӣ ҳисоб мекунад. Агар дороиҳои молиявӣ барқарор карда шавад ва дигар аз ҷиҳати қарз беқурбшуда набошад, Бонк ба ҳисоби даромади фоизӣ дар асоси умумӣ бармегардад.

4.18 АЗ НАВ ҲИСОБ КАРДАНИ АСЪОРИ ХОРИЧӢ

Амалиёт бо асъори хориҷӣ, аввал ба асъори корӣ аз рӯи қурби БМТ, ки дар санаи амалиёт амал мекунад, ҳисоб карда мешавад. Дороиҳо ва ӯҳдадориҳои пулӣ (монетарӣ), ки ба асъори хориҷӣ ифода шудаанд аз рӯи қурби табодули дар санаи ҳисоботдиҳӣ амалкунанда, ба асъори корӣ ҳисоб карда мешаванд. Даромаду хароҷот, ки ҳангоми амалиёти ҳисобкунии асъори хориҷӣ пайдо мешаванд, дар ҳисоботи даромаду зарар мувофиқи моддаи «Даромадҳои соф аз амалиёт бо асъори хориҷӣ» инъикос мегарданд. Моддаҳои ғайримонетарӣ, ки мувофиқи арзиши воқеӣ дар асъори хориҷӣ инъикос шудаанд, аз рӯи қурби табодули санаи амалиёт ҳисоб карда мешаванд.

Дар поён қурбҳои расмӣ солони Бонк, ки дар таҳияи ҳисоботи молиявӣ истифода шудаанд, оварда шудаанд:

	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Сомонӣ/1 доллари ИМА	10,9571	10.2024
Сомонӣ/1 Евро	12,0944	10.8911
Сомонӣ/1 рубли Русӣ	0,1217	0.1445

5) СОҶАИ ИСТИФОДАИ НАЗАРРАСИ БАҲОГУЗОРӢ ВА ФАРЗИЯҲОИ РОҲБАРИЯТ

Таҳияи ҳисоботи молиявӣ аз роҳбарияти Бонк талаб мекунад, ки баҳогуздорӣ ва тахминхоеро таҳия намояд, ки ба маблағи овардашудаи дороиҳо ва ӯҳдадориҳои Бонк, ифшои дороиҳо ва ӯҳдадориҳои шартӣ дар санаи ҳисоботӣ ва маблағи ҳисоботӣ оид ба даромад ва хароҷот барои давраи ҳисоботӣ таъсир мерасонанд. Роҳбарияти Бонк баҳодиҳӣ ва эҳтимолияти ба таври доимӣ дар асоси таҷрибаи қаблӣ ва як қатор омилҳои дигаре, ки дар шароити кунунӣ оқилона меҳисобанд, мегузаронад. Натиҷаҳои воқеӣ метавонанд аз ин баҳодиҳӣ фарқ кунанд.

Баҳодиҳӣ ва эҳтимолияти зерин дар муаррифии вазъи молиявии Бонк муҳиманд.

Захираҳо аз рӯи беқурбшавии қарзҳо ва ҳисобҳо барои қабул

Бонк мунтазам таҳлили қарзҳо ва қарздории дебиториро вобаста ба беқурбшавӣ мегузаронад. Захираи Бонк барои зарари кредитии пешбинишаванда барои эътироф намудани зарари расонидашуда ва интизории беқурбшавӣ дар портфели қарзҳо, қарзҳои дебиторӣ ва дигар воситаҳои молиявӣ муқаррар карда мешавад. Бонк ҳисобҳои баҳисобгирии муҳосибӣ вобаста ба захираи талафоти қарзии пешбинишавандаи қарзҳо ва дебиторӣ ҳамчун манбаи асосии номуайянии баҳодиҳӣ ба ҳисоб меравад, зеро (i) онҳо аз давра ба давра хеле тағйир меёбанд, ҳамчун фарзияҳо оид ба меъёрҳои пешфарз дар оянда, ва баҳодиҳии талафоти эҳтимолӣ барои қарзҳо ва қарзҳои беқурбшуда ба нишондиҳандаҳои охири асос ёфтаанд ва (ii) ҳама гуна фарқияти ҷиддии байни талафоти тахминии қарзии пешбинишудаи Бонк ва талафоти воқеӣ аз Бонк талаб мекунад, ки захирахоеро эҷод кунад, ки метавонанд ба ҳисоботи молиявии он таъсири ҷиддӣ расонанд дар давраҳои оянда.

Бонк ҳулосаи Роҳбариятро барои ҳисоб кардани ҳаҷми ҳама гуна баҳодиҳии зарари пешбинишудаи қарз дар ҳолатҳои истифода мебарад, ки қарзгир дар мушкили молиявӣ қарор дорад ва барои қарзгирандагони шабеҳ маълумоти ками таърихӣ мавҷуд аст. Бо дарназардошти таҷрибаи мавҷуда, Бонк дар гардиши пули нақд, рафтори пешинаи муштариён, маълумоти мавҷуда, далелҳои мавҷуда, ки тағироти манфии ҳолати пардохти қарзгирандагонро дар гурӯҳи нишон медиҳанд ва шароити пешгӯии иқтисодии миллӣ ё маҳаллӣ, ки бо пардохт накардани дороиҳои гурӯҳ алоқаманд мебошанд.

Роҳбарият баҳоеро истифода менамояд, ки он дар маълумотҳои таърихӣ дар бораи сохтори зарарҳо нисбати дороиҳо бо хусусияти ҳамшабеҳи хатари қарзӣ ва аломатҳои объективии беқурбшавӣ аз руи гурӯҳҳои қарзӣ ва қарздории дебиторӣ асос ёфтааст. Бонк баҳодиҳии

Роҳбариятро барои тасҳеҳ кардани маълумоти мавҷуда оиди як гурӯҳи қарзҳо барои инъикоси вазъиятҳои ҷорӣ, ки дар маълумоти таърихӣ инъикос нашудаанд, истифода мебаранд.

Бояд ба назар гирифт, ки баҳодиҳии зарари пешбинишудаи қарз омили субъективиро дар бар мегирад. Роҳбарияти Бонк чунин мешуморад, ки маблағи беқурбшавии ба қайд гирифташуда барои пӯшонидани талафоти дороиҳои таҳти хавф дар санаи ҳисоботӣ бо назардошти маълумоти пешгӯӣ кофӣ аст, гарчанде ки эҳтимол дорад, ки дар давраҳои муайян Бонк метавонад зарари бештар аз зарари дороиҳои дорои хавф дошта бошад. захираи ба қайд гирифташуда барои талафоти кредитии пешбинишуда.

Захираҳое, ки оиди беқурбшавии дороиҳои молиявӣ дар ҳисоботи молиявии маҷмӯӣ пешбинӣ шудаанд, дар асоси шароитҳои мавҷудаи иқтисодиву сиёсӣ муайян карда шудаанд.

Дар санаҳои 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 арзиши тавозунии захираҳо барои зарари пешбинишудаи қарзӣ мутаносибан 27,578 ҳазор сомонӣ ва 19,739 ҳазор сомони ро ташкил дод (Эзоҳ 10).

Усули фоизи самарабахш (EIR)

Усули самарабахши фоизи истифодакардаи бонк даромади фоизиро бо истифода аз меъёри даромад, ки баҳодиҳии беҳтарини меъёри даромаднокии доимиро дар тӯли мӯҳлати пешбинишудаи қарзҳо ва пасандозҳо ифода мекунад ва таъсири фоизҳои эҳтимолан гуногунро, ки дар марҳилаҳои гуногун ситонида мешаванд ва дигар хусусиятҳои давраи зиндагии маҳсулот (аз ҷумла пешпардохт, ҷаримаҳо фоизҳо ва пардохтҳо) ба назар мегирад. Ин арзёбӣ, аз рӯи табиати худ, дар бораи рафтори пешбинишуда ва давраи зиндагии воситаҳо, инчунин тағироти пешбинишудаи меъёри асосии Бонк ва дигар даромад/хароҷоти комиссияӣ, ки қисми ҷудонашавандаи асбоб мебошанд, каме доварӣ талаб мекунад.

Марҳилаи 2 ислоҳоти IBOR талаб мекунад, ки ҳамчун мақсаднокии амалӣ, тағйирот дар асоси муайян кардани чараёни пули дар шартнома пешбинишуда, ки ҳамчун натиҷаи бевоситаи ислоҳоти IBOR заруранд, ҳамчун тағйироти меъёри фоизи шинокуанда ба шарте, ки гузариш аз IBOR ба RFR дар асоси, ки «аз ҷиҳати иқтисодӣ баробар» аст, баррасӣ карда шавад. Барои он ки «аз ҷиҳати иқтисодӣ баробар» ҳисобида шавад, шартҳои воситаи молиявӣ бояд пеш аз ва баъд аз гузариш якхела бошанд, ба истиснои тағироте, ки ислоҳоти IBOR талаб мекунад.

Дар робита ба тағироте, ки дар робита бо ислоҳоти IBOR талаб карда намешавад, Бонк довариро барои муайян кардани он, ки оё онҳо боиси қатъ шудани эътирофи воситаи молиявӣ мешаванд, татбиқ мекунад. Ҳамин тариқ, ҳангоми гузариши воситаҳои молиявӣ аз IBOR ба RFR, Бонк ҳукмро истифода мебарад, то арзёбӣ кунад, ки гузариш дар асоси иқтисодӣ баробар аст ё не. Ҳангоми гузаронидани ин арзёбӣ, Бонк дараҷаи ҳама гуна тағйиротро дар чараёни нақдӣ дар шартнома пешбинишуда дар натиҷаи гузариш ва омилҳое, ки ба ин тағйирот оварда расонидаанд, бо назардошти омилҳои миқдорӣ ва сифатӣ баррасӣ мекунад. Намунаҳои тағироте, ки аз ҷиҳати иқтисодӣ баробаранд, тағир додани фоизи асосӣ аз IBOR ба RFR, тағир додани давраи барқароркунӣ дар рӯзҳои байни купонҳо барои мувофиқ кардани RFR, илова кардани варианти эҳтиётӣ барои ба таври худкор ба RFR гузаштан ҳангоми қатъ кардани IBOR ва илова кардани паҳншавии кредитии собит дар асоси паҳншавии бо ISDA ҳисобшуда ё ки дар меъёрҳои форвардии бозор барои RFR.

Мӯҳлати истифодаи муфиди воситаҳои асосӣ

Бонк мӯҳлати истифодаи муфиди воситаҳои асосиро барои ҳар як санаи ҳисоботӣ арзёбӣ менамояд. Арзёбии мӯҳлати истифодаи муфиди воситаҳои асосӣ аз омилҳои ба монанди истифодаи сарфакорона, барномаҳои таъмир ва нигоҳдорӣ, пешрафти технологӣ ва дигар талаботи тиҷорат (бизнес) вобаста аст. Арзёбии мӯҳлати истифодаи муфиди воситаҳои асосӣ

аз ҷониби роҳбарият маълумоти дахлдори ба роҳбарият дастрасро дар санаи ҳисоботи молиявӣ инъикос менамояд.

6) ТАТБИҚИ СТАНДАРТҲОИ БАЙНАЛМИЛАЛИИ НАВ ВА АЗ НАВ ДИДА БАРОМАДАШУДА ОИД БА ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

Бонк стандартҳо ва тафсири нав ва ё аз нав дида баромадашудаи зерине, ки аз ҷониби Кумита оид ба Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ ва Кумита оид ба тафсири Стандартҳои байналмилалӣ ҳисоботи молиявӣ (минбаъд - КТСБҲМ) таҳия шудаанд ва нисбат ба ҳисоботи молиявии солонаи Бонк, ки 31 декабри соли 2023 ба анҷом расидааст, ба қувваи амал даромадааст, татбиқ менамояд:

- **СБҲМ (IFRS) 17 «Шартномаҳои суғурта»**
Моҳи майи соли 2017 Шӯро оид ба СБҲМ СБҲМ (IFRS)-и 17 «Шартномаҳои суғурта»-ро таҳия намуд, ки масъалаҳои эътироф ва арзёбӣ, пешниҳод ва ошкор намудани маълумотро баррасӣ менамояд. Вақте СБҲМ (IFRS) 17 ба қувва мебарояд, он СБҲМ (IFRS) 4 «Шартномаҳои суғурта»-ро, ки соли 2005 таҳия шуда буд, иваз менамояд. СБҲМ (IFRS) 17 нисбат ба тамоми намудҳои шартномаи суғурта (яъне суғуртаи ҳаёт ва суғуртае, ки аз суғуртаи ҳаёт фарқ мекунад, суғуртаи бевосита ва азнавсуғуртакуни) новобаста аз шакли ташкилоте, ки онҳоро ба тасвиб мерасонад, аз ҷумла ба кафолати муайян ва воситаҳои молиявӣ бо шартҳои иштироки ихтиёрӣ, татбиқ мегардад. Якҷанд истисно дар соҳаи татбиқ мавҷуд аст. Ҳадафи асосии СБҲМ (IFRS) 17 дар пешниҳоди модели баҳисобгирии шартномаҳои суғурта, ки аз ҳама самаранок ва пайваста барои суғуртакунандагон аст, мебошад. Дар фарқият аз СБҲМ (IFRS) 4, ки асосан ба сиёсати баҳисобгирии маҳаллии пештара асос меёбад, СБҲМ (IFRS) 17 модели ҳамаҷонибаи баҳисобгирии шартномаҳои суғуртаро, ки тамоми ҷанбаҳои дахлдори баҳисобгириро фаро мегирад, пешниҳод менамояд. Дар асоси СБҲМ (IFRS) 17 модели умумие, ки бо моделҳои зерин пурра мешавад, истодааст:
 - тағйироти муайян барои шартномаҳои суғурта бо шартҳои иштироки бевосита (усули подоши тағйирёбанда);
 - муносибати соддакардашуда (муносибат дар асоси тақсимои подошпулӣ) асосан барои шартномаҳои кӯтоҳмӯҳлат;
- **Тағйири илова ба СБҲМ (IAS) 8 «Сиёсати баҳисобгирӣ, тағйирот дар арзёбии муҳосибӣ ва хатогиҳо»:** муайян намудани арзёбии муҳосибӣ (12 феввали соли 2021 ба тасвиб расидаанд ва нисбат ба давраҳои солонae, ки аз 1 январи соли 2023 ва пас аз он оғоз меёбанд, қувва пайдо мекунанд);
- **Тағйири илова ба СБҲМ (IAS) 1 «Пешниҳод намудани ҳисоботи молиявӣ» ва банди 2 оид ба амалияи СБҲМ:** «Ошкор намудани сиёсати баҳисобгирӣ» (12 феввали соли 2021 ба тасвиб расидаанд ва нисбат ба давраҳои солонae, ки аз 1 январи соли 2023 ва пас аз он оғоз меёбанд, қувва пайдо мекунанд);
- **Тағйири илова ба СБҲМ (IAS) 12 «Андози даромад»:** андози ба таъхир гузошташуда оид ба дороиҳо ва уҳдадориҳо, ки дар натиҷаи як амалиёт ба амал меоянд (6 майи соли 2021 ба тасвиб расидаанд ва нисбат ба давраҳои солонae, ки аз 1 январи соли 2023 ва пас аз он оғоз меёбанд, қувва пайдо мекунанд).

Сиёсати баҳисобгирӣ, ки ҳангоми оморасозии ҳисоботи молиявии ҷорӣ татбиқ мегардад, умуман ба он сиёсате, ки ҳангоми оморасозии ҳисоботи молиявии Бонк барои соле, ки 31 декабри соли 2023 ба анҷом расид, мутобиқат мекунад, ба истиснои тағйири иловаҳо ба СБҲМ, ки аз 1 январи соли 2023 ва пас аз он эътибор пайдо кардаанд.

Тағйиру иловаҳои қабулнамудаи Бонк оид ба стандартҳо ба ҳисоботи молиявии Бонк таъсири назаррас нарасонидаанд.

Як қатор стандартҳо ва тағйиротҳои нав ба стандартҳо барои давраҳои солоне, ки пас аз 31 декабри соли 2023 оғоз меёбанд, эътибор пайдо мекунанд ва ба онҳо татбиқи пешакӣ иҷозат дода мешавад. Бо вуҷуди ин Бонк ҳангоми омодагии ҳисоботи молиявии мазкур пешакӣ стандартҳои нав ва тағйирдодашударо татбиқ нанамудааст.

7) СБҲМ-И НАВ ВА АЗНАВДИДА БАРОМАДАШУДАЕ, КИ БА ТАСВИБ РАСИДА ШУДААНД, ВАЛЕ ҲОЛО ЭЪТИБОР ПАЙДО НАКАРДААНД

Як қатор стандартҳои нав, иловаҳо ба стандартҳо ва тафсирҳо ба ҳолати 31 декабри соли 2023 эътибор пайдо накардаанд ва ҳангоми омодагии ҳисоботи молиявии мазкур татбиқ нагардиданд. Аз навоариҳои зикргардида стандартҳо ва тағйироти зерин метавонанд эҳтимолан ба фаъолияти молиявӣ-хоҷагидории Бонк таъсир расонанд. Бонк нақша дорад татбиқи стандартҳо ва тағйироти қайдгардидаро аз лаҳзаи эътибор пайдо намудани онҳо оғоз намояд. Таҳлил оид ба таъсири эҳтимолии стандартҳои нав ба маълумоти ҳисоботи молиявии Бонк ҳоло гузаронида нашудааст.

Ба ҳолати тасдиқи ҳисоботи молиявии мазкур стандартҳо ва тафсири нави зерин, ки Бонк онҳоро пеш аз муҳлат татбиқ накардааст, ба тасвиб расиданд, вале эътибор пайдо накардаанд:

- Тағйиру илова ба СБҲМ (IFRS) 16 – «Уҳдадорӣ оиди иҷора дар доираи амалиёти фурӯш бо иҷора»

Моҳи сентябри соли 2022 Шӯро оид ба СБҲМ тағйиру иловаҳоро ба СБҲМ (IFRS) 16 ба тасвиб расонид, ки шартҳое, ки фурӯшанда-иҷорадеҳ ҳангоми арзёбии уҳдадорӣ оид ба иҷора, ки дар натиҷаи амалиёти фурӯш бо иҷора ба амал меояд, муайян менамояд, то ки аз ҷониби фурӯшанда-иҷорадеҳ эътироф намудани ҳама гуна маблағи даромад ва ё хароҷот, ки ба ҳуқуқи истифодабарӣ дахл дорад ва фурӯшанда-иҷорадеҳ онҳоро нигоҳ медорад, истисно карда шавад.

Тағйиру иловаҳо нисбат ба ҳисоботи солоне давраҳое, ки аз 1 январи соли 2024 ва пас аз ин муҳлат оғоз меёбанд, эътибор пайдо мекунанд ва бояд ба таври тарҷеӣ (ретроспективӣ) нисбат ба аҳдҳо оид ба фурӯш бо иҷора, ки пас аз муҳлати татбиқи ибтидоии СБҲМ (IFRS) 16 ба имзо расонида шудаанд, татбиқ карда шаванд. Бо шартӣ ошкор намудани амали мазкур, татбиқи пеш аз муҳлат иҷозат дода шудааст.

Дар назар аст, ки тағйиру иловаҳои мазкур ба ҳисоботи молиявии Бонк таъсири назаррас нахоҳанд расонид.

- Тағйиру илова ба СБҲМ (IAS) 1 – «Таснифи уҳдадориҳо ҳамчун кӯтоҳмуҳлат ва ё дарозмуҳлат»

Моҳҳои январи соли 2020 ва октябри соли 2022 Шӯро оид ба СБҲМ тағйиру иловаҳоро ба бандҳои 69-76 СБҲМ (IAS) 1 ба тасвиб расонид, ки дар онҳо шартҳо нисбат ба таснифи уҳдадориҳо ҳамчун кӯтоҳмуҳлат ва ё дарозмуҳлат шарҳ дода мешаванд. Дар тағйиру иловаҳо инҳо шарҳ дода мешаванд:

- дар зерин ҳуқуқи ба таъхир гузоштани танзими уҳдадориҳо чи фаҳмида мешавад;
- ҳуқуқи ба таъхир гузоштани танзими уҳдадориҳо бояд дар охири давраи ҳисоботӣ вуҷуд дошта бошад;
- ба таснифи уҳдадориҳо эҳтимолияти он, ки ташкилот ҳуқуқи худро оиди ба таъхир гузоштани танзими уҳдадориҳо иҷро мекунанд, таъсир намерасонад;
- шартҳои уҳдадорӣ ба таснифи он таъсир нахоҳанд расонд, танҳо агар усули ҳосилшуда, ки ба уҳдадориҳои тақдиршаванда дохиланд, худ ба худ усули муштарак набошад.

Ғайр аз ин талабот оид ба ошкор намудани маълумот, ворид карда шуд; вақте ки уҳдадорию вобаста ба созишномаи қарзӣ ба вучудодада, ҳамчун дарозмуҳлат тасниф карда мешавад ва ҳуқуқи ташкилот оиди ба таъхир гузоштани танзими уҳдадорию мазкур аз риояи аҳдҳои оянда дар муддати дувоздаҳ моҳ вобаста мебошад.

Тағйиру иловаҳои мазкур нисбат ба давраҳои ҳисоботи солоне, ки аз 1 январи соли 2024 ва пас аз он оғоз меёбанд, эътибор пайдо мекунад ва ба таври тарҷеӣ (ретроспективӣ) татбиқ мегарданд.

Айни ҳол Бонк таъсири эҳтимолии тағйиру иловаҳои мазкурро ба таснифи ҷории дороиҳо ва уҳдадориҳо таҳлил карда истодааст.

- Тағйиру илова ба СБҲМ (IAS) 7 ва СБҲМ (IFRS) 7 – «Созишнома оид ба маблағгузорию таъминкунандагон»
 Моҳи майи соли 2023 Шӯро тағйиру иловаҳоро оид ба СБҲМ (IAS) 7 «Ҳисобот оид ба ҳаракати маблағҳои пулӣ» ва СБҲМ (IFRS) 7 «Усулҳои молиявӣ: ошкор намудани маълумот» ба тасвиб расонид, ки дар онҳо хусусиятҳои созишномаҳо дар бораи маблағгузорию таъминкунандагон шарҳ дода мешаванд ва талабот оид ба ошкор намудани маълумоти иловагӣ дар бораи чунин созишномаҳо вучуд дорад. Талабот нисбат ба ошкор намудани маълумот барои кӯмак ба истифодабарандагони ҳисоботи молиявӣ дар дарки таъсири созишномаҳо оид ба маблағгузорию таъминкунандагон ба уҳдадориҳои ташкилот, раванди пулии он ва зерӣ хавфи пардохтпазирӣ қарор доштан, пешбинӣ шудааст.

Тағйиру иловаҳои мазкур нисбат ба давраҳои ҳисоботи солоне, ки аз 1 январи соли 2024 ва пас аз он оғоз меёбанд, эътибор пайдо мекунад. Бо шартӣ ошкор намудани амали мазкур, татбиқи пеш аз муҳлат иҷозат дода шудааст.

Дар назар аст, ки тағйиру иловаҳои мазкур ба ҳисоботи молиявии Бонк таъсири назаррас нахоҳанд расонид.

8) ВОСИТАҲОИ ПУЛӢ ВА ҲАМААРЗИШҲОИ ОНҲО

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Воситаҳои пулӣ дар ҳазина:		
- асъори миллӣ	20,476	13,349
- асъори хориҷӣ	1,134	775
	21,610	14,124
Бақияҳо дар суратҳисобҳои БМТ:		
- асъори миллӣ	25,307	7,714
- асъори хориҷӣ	1,180	2,620
	26,487	10,334
Ҳамагӣ воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	48,097	24,458

Воситаҳои пулӣ ва ҳамаарзишҳои онҳо захираҳои ҳатмӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон дар бар мегиранд:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Захираҳои ҳадди ақали ҳатмӣ дар БМТ, ки ба ҳазина дохил карда шудаанд		
- асъори миллий	4,137	334
- асъори хориҷӣ	204	250
Ҳамагӣ захираҳои ҳадди ақали ҳатмӣ дар БМТ	4,341	584

Захираҳои ҳатмӣ дар бонки Миллии Тоҷикистон («БМТ») амонатҳои ҳатмии ҳадди ақали захиравӣ мебошанд. Бонк вазифадор аст, ки тавозуни захиравиро дар БМТ пайваста нигоҳ дорад.

Воситаҳои пулӣ ва ҳамаарзишҳои онҳо барои ҳисобот дар бораи гардиши пули нақд ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Муомилот бо БМТ– овернайт (эзоҳ 9)	142,500	49,000
Воситаҳои пулӣ ва ҳамаарзишҳои онҳо дар ҳазина:	48,097	24,458
Суратҳисоби муросилотӣ дар дигар бонкҳо (эзоҳ 9)	16,597	3,331
Тарҳ: Захираи ҳатмӣ дар Бонки миллии Тоҷикистон	(4,341)	(584)
Ҳамагӣ	202,853	76,205

9) ВОСИТАҲО ДАР БОНКҲО ВА ДАР ТАШКИЛОТҲОИ ДИГАРИ МОЛИЯВӢ

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Муомилот бо БМТ– овернайт	142,500	49,000
Қарзҳои байнибонкӣ	45,000	25,000
Суратҳисоби муросилотӣ дар дигар бонкҳо	16,597	3,331
Дигар ҳисоббаробаркуниҳои байнибонкӣ	35	101
	204,132	77,432
Фоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда	7,779	-
Ҳамагӣ воситаҳо дар бонкҳо ва ташкилотҳои дигари молиявӣ	211,911	77,432

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 Бонк аз рӯи амалиётҳои шабонарӯзӣ (овернайт) бо БМТ ба маблағи 142.500 ҳазор сомонӣ бақия дошта, фоизҳои пардохтнашудаи ҳисобшуда аз рӯи ин амалиётҳо 7,779 ҳазор сомони ро ташкил медиҳанд (соли 2022: 49.000 ҳазор сомонӣ, фоизҳои пардохтнашудаи ҳисобшуда нест).

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 қарзҳои байнибанкӣ ҷойгиркуниро дар ҚСП ТАҚХ Имон Интернешнл, ҚСП Бонки «Арванд», ҚСП ТАҚХ «Ҳумо» (соли 2022: ҚСП Бонки «Арванд», ҚСК «Бонки Эсхата») дар бар мегиранд.

Ба ҳолати 31 декабри соли 2023 суратҳисобҳои муросилотӣ дар дигар банкҳо бақияи воситаҳои пулиро бо ашёи миллий ва хориҷӣ ифода мекунанд: ҚСК «БМТ ФИХ ҚТ», КВД БДА ҚТ «Амонатбанк», ҚСК «Транскапиталбанк», Актив Банк (Туркия), Zhejiang Chouzhou Commercial Bank ва Бонки байнидавлатӣ (соли 2022: ҚСК «БМТ ФИХ ҚТ», КВД БДА ҚТ «Амонатбанк», ҚСК «Транскапиталбанк»).

10) ҚАРЗҲОИ БА МИЗОҶОН ПЕШНИҲОДШУДА

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022, қарзҳои ба мизоҷон пешниҳодшуда дар шакли зерин тасвир шудаанд:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Қарзҳо ба мизоҷон	383,697	258,375
Қарзҳои мӯҳлаташ гузашта	23,251	28,588
Ҷоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда	3,260	3,830
	410,208	290,793
Тарҳи захира таҳти беқурбшавии қарзҳо	(27,578)	(19,739)
Ҳамагӣ қарзҳои ба мизоҷон пешниҳодшуда	382,630	271,054

Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 ба шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон фаъолият мекунанд, бо ашёи миллий қарзҳо дода шуданд, ки тамаркузи ҷуғрофӣ ва ҷои баланди хавфи қарзиро ифода мекунанд.

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 маблағи сандуқи қарзӣ 382,630 сомонӣ ва 271,054 сомонино, мутаносибан, ташкил медиҳад (аз ҷумла, ҷоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда ва захираҳои таҳти беқурбшавӣ). Ба санаи 31 декабри соли 2023 ҳисоб кардани ҷоизҳои пардохтнашуда, ба қарзҳо дохил карда шудаанд, ба мизоҷон пешниҳод шудаанд, маблағи 3,260 сомонӣ (2022: 3,830 сомонӣ)- ро ташкил мекунанд.

Дар санаи 31 декабри соли 2023 меъёри ҷоизии Бонк аз рӯи қарзҳои ба мизоҷон барои кредит бо ашёи миллий тақрибан аз 10% то 24% (2022: бо пули миллий аз 12% то 24%) ташкил медод.

Дар санаи 31 декабри соли 2023 ҳатари мутамарказ кардани сандуқи қарзии Бонк бо назардошти ҷоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда, 93,795 сомонӣ (2022: 99,623 сомонӣ) аз 10 қарзгирандаи бузургро, ки ин бо ҷоизнокии 21% (2022: 33%) - ро аз тамоми сандуқи қарзӣ ташкил медиҳад.

Дар поён маълумот дар бораи сандуқи қарзии Бонк оиди 10 қарзгирандаи бузург пешниҳод карда шудааст:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

Дар санаи 31 декабри соли 2023

	Маблағҳои қарз	Консентратсия дар сандуқи қарзӣ
ЧДММ «Бехамто»	25,000	6%
ЧДММ «Алюмин проф»	13,195	3%
ЧДММ «Сардор 2008»	13,369	3%
ЧДММ «Ваҳдат»	9,587	2%
ЧДММ «Вежа Фарма»	7,398	2%
ЧДММ «Дурахши само»	5,700	1%
ЧДММ «Саховат мз»	5,600	1%
ГОО «Медико-социальный институт Таджикистана»	5,000	1%
ЧДММ «Нилуфар 1998»	4,504	1%
ЧДММ «Шарафи руз»	4,442	1%
Ҳамагӣ оиди 10 қарзгирандагони бузург	93,795	21%

Дар санаи 31 декабри соли 2022

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

	Маблағҳои қарз	Консентратсия дар сандуқи қарзӣ
ЧДММ «Бехамто»	25,000	9%
ЧДММ «Ваҳдат»	19,957	7%
ЧДММ «Вежа Фарма»	12,119	4%
ЧДММ «ЭЛИТ-СТРОЙ-СЕРВИС»	9,800	3%
ЧДММ «Сардор 2008»	8,473	3%
ЧДММ «Чаъфар 2006»	6,466	2%
ЧДММ «Нилуфар 1998»	5,354	2%
ЧДММ «Сахна»	4,200	1%
ЧДММ «Мармари»	4,154	1%
ГОО «Медицинский колледж» в Дангаре	4,100	1%
Ҳамагӣ оиди 10 қарзгирандагони бузург	99,623	33%

Дар поён сохтори сандуқи қарзии оиди мушаххасаоти мизочон пешниҳод карда шудааст:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

Ба санаи 31 декабри
соли 2023

Ба санаи 31 декабри
соли 2022

Шахсони ҳуқуқи	370,931	275,573
Шахсони воқеи	36,017	11,390
	406,948	286,963
Ҷоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда	3,260	3,830
Тарҳи захира таҳти беқурбшавии қарзҳо	(27,578)	(19,739)
Ҳамагӣ қарзҳо ба мизочон	382,630	271,054

Дар поён сохтори сандуқи қарзӣ, ки ба шахсони воқеӣ ва шахсони ҳуқуқӣ мутобиқи сегментҳои соҳавӣ дода шудааст, пешниҳод мешавад:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Ба санаи 31 декабри соли 2023	%	Ба санаи 31 декабри соли 2022	%
Саноат	174,848	43%	163,527	57%
Тиҷорат	115,339	28%	45,491	16%
Хизматҳо	37,995	10%	16,636	6%
Қарзи истеъмолий	36,067	9%	11,392	4%
Сохтмон	24,669	6%	30,869	11%
Ҳоҷагии қишлоқ	12,239	3%	14,916	5%
Нақлиёт	5,791	1%	4,132	1%
	406,948	100%	286,963	100%
Ҷамъаи ҳисобшудаи пардохтнашуда	3,260		3,830	
Тарҳи захира таҳти беқурбшавии қарзҳо	(27,578)		(19,739)	
Ҷамағӣ қарзҳо ба мизочон	382,630		271,054	

Таҳлили сифати қарзии қарзҳои пардохтнашудаи шахсони воқеӣ дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 чунин пешниҳод шудаанд:

Шахсони воқеӣ	Ба санаи 31 декабри соли 2023			
	%	Қарзҳо то тарҳи захираҳо таҳти беқуршавӣ	Захираҳо таҳти беқурбшавӣ	Қарзҳо баъди тарҳи захираҳо таҳти беқурбшавӣ
Қарзҳои мӯҳлаташ нагузашта	98,4%	36,241	(2)	36,239
Мӯҳлаташ гузашта:				
аз 1 то 30 рӯз	1,2%	171	-	171
аз 31 то 90 рӯз	0,1%	8	(2)	6
аз 91 то 180 рӯз	0,1%	5	(2)	3
Зиёда аз 180 рӯз	0,2%	24	(24)	-
Ҷамағӣ	100,00%	36,449	(30)	36,419

Шахсони ҳуқуқӣ	Ба санаи 31 декабри соли 2023			
	%	Қарзҳо то тарҳи захираҳо таҳти беқуршавӣ	Захираҳо таҳти беқурбшавӣ	Қарзҳо баъди тарҳи захираҳо таҳти беқурбшавӣ
Қарзҳои мӯҳлаташ нагузашта	99,08%	370,326	(25,467)	344,859
Мӯҳлаташ гузашта:				
аз 1 то 30 рӯз	0,25%	917	(30)	887
аз 31 то 90 рӯз	0,32%	1,206	(741)	465
аз 91 то 180 рӯз	-	-	-	-
Зиёда аз 180 рӯз	0,35%	1,310	(1,310)	-
Ҷамағӣ	100,00%	373,759	(27,548)	346,211

Шахсони воқеӣ	%	31 декабри соли 2022		
		Қарзҳо то тарҳи захираҳо таҳти беқуршавӣ	Захираҳо таҳти беқурбравӣ	Қарзҳо баъди тарҳи захираҳо таҳти беқурбравӣ
Қарзҳои мӯҳлаташ нагузашта	99,9%	11,510	-	11,510
Мӯҳлаташ гузашта:				
аз 1 то 30 рӯз	-	-	-	-
аз 31 то 90 рӯз	0,1%	10	(3)	7
аз 91 то 180 рӯз	-	-	-	-
Зиёда аз 180 рӯз	-	-	-	-
Ҷамағӣ	100,00%	11,520	(3)	11,517

Шахсони ҳуқуқӣ	%	31 декабри соли 2022		
		Қарзҳо то тарҳи захираҳо таҳти беқуршавӣ	Захираҳо таҳти беқурбравӣ	Қарзҳо баъди тарҳи захираҳо таҳти беқурбравӣ
Қарзҳои мӯҳлаташ нагузашта	93,30%	260,570	(15,609)	244,961
Мӯҳлаташ гузашта:				
аз 1 то 30 рӯз	4,12%	11,513	-	11,513
аз 31 то 90 рӯз	1,42%	3,963	(900)	3,063
аз 91 то 180 рӯз	0,33%	927	(927)	-
Зиёда аз 180 рӯз	0,83%	2,300	(2,300)	-
Ҷамағӣ	100,00%	279,273	(19,736)	259,537

Ба санаи 31 декабри солҳои 2023 и 2022 арзиши одилонаи қарзҳо ба мизоҷон ба арзиши тавозунӣ тақрибан баробар аст, нигаред Эзоҳи 29.

Таҳлили қарзҳои мизоҷон мутобиқи мӯҳлатҳои пешбинишудаи онҳо дар Эзоҳи 30 пешниҳод карда мешавад.

Таҳлили хавфҳои қарзӣ ва асбӯрӣ, ва инчунин хавфи меъёри фоизӣ дар Эзоҳи 32 оварда шудааст.

11) ГАРАВҲОИ БА ТАВОЗУНИ БОНК ГУЗАРОНИДАШУДА

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 гаравҳое, ки ба тавозуни Бонк гузаронида шудаанд, чунин пешниҳод карда мешаванд:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Амволи ғайриманқул	7,763	7,811
Таҷҳизот	527	-
	8,290	7,811
Захира таҳти беқурбравии гаравҳо	(6,178)	(5,776)
Ҷамағӣ гаравҳое, ки ба тавозун гузаштаанд	2,112	2,035

Ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 гаравҳое, ки ба тавозуни Бонк гузаштаанд, молу мулкҳои мебошанд, ки дар асоси қарори суд ба ихтиёри Бонк гузаштаанд; аз рӯи ин дороиҳо захира таъсис дода шудааст.

12) ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ, КИ БО АРЗИШИ ОДИЛОНА ТАВАССУТИ ФОИДА Ё ЗАРАР АРЗӢБӢ МЕГАРДАНД

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Шартномаҳои хариду фурӯши асъори хориҷӣ	493	-
Ҳамагӣ:	493	-

13) САРМОЯГУЗОРИҲО

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Сертификатҳои НБТ бо мӯҳлати пардохт	37,223	123,931
Ҳамагӣ сармоягузориҳо	37,223	123,931

14) ВОСИТАҲОИ АСОСӢ

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

АРЗИШИ ИБТИДОӢ

	Биноҳо ва Иншоотҳо	Беҳтаргардони амволи ба иҷора гирифташуда	Компютер ва дигар таҷҳизоти идоравӣ	Мебел, таҷҳизоти корхона	Воситаҳои Нақлиёт	Ҳамагӣ
Ба санаи 31 декабри соли 2021	58,696	142	11,353	3,369	1,247	74,807
Воридот	-	490	3,026	1,954	1,748	7,218
Содирот	-	-	-	-	-	-
Ба санаи 31 декабри соли 2022	58,696	632	14,379	5,323	2,995	82,025
Воридот	6,005	20	4,195	1,232	-	11,452
Содирот	-	-	-	-	-	-
Ислоҳи солҳои гузашта	-	(262)	-	-	-	(262)
Ба санаи 31 декабри соли 2023	64,701	390	18,574	6,555	2,995	93,215
ИСТЕҲЛОКИ ҶАМЪШУДА						
Ба санаи 31 декабри соли 2021	-	(12)	(1,131)	(245)	(321)	(1,709)
Пардохтҳои истеҳлоқӣ	(1,174)	(249)	(2,494)	(541)	(405)	(4,863)
Содирот	-	-	-	-	-	-
Ба санаи 31 декабри соли 2022	(1,174)	(261)	(3,625)	(786)	(726)	(6,572)
Пардохтҳои истеҳлоқӣ	(1,174)	(146)	(3,204)	(703)	(434)	(5,661)
Содирот	-	-	-	-	-	-
Ислоҳи солҳои гузашта	-	132	-	-	-	132
Ба санаи 31 декабри соли 2023	(2,348)	(275)	(6,829)	(1,489)	(1,160)	(12,101)
АРЗИШИ БАҚИЯВӢ						
Ба санаи 31 декабри соли 2022	57,522	371	10,754	4,537	2,269	75,453
Ба санаи 31 декабри соли 2023	62,353	115	11,745	5,066	1,835	81,114

Маҳдудиятҳо ба воситаҳои асосӣ

Дар санаҳои 31 декабри соли 2023 ва 31 декабри соли 2022, Бонк соҳиби ягон воситаҳои асосии ба гарав гузошташуда ё маҳдудшуда набуд.

Дар санаҳои 31 декабри соли 2023 ва 31 декабри соли 2022 маблағи ибтидоии пурра истеҳлоқшудаи воситаҳои асосӣ, мутаносибан 449 ҳазор сомонро ва 149 ҳазор сомони ро, ташкил медод.

15) ДОРОИҲОИ ҒАЙРИМОДДӢ

Дар поён маълумот дар бораи дороиҳои ғайримоддии Бонк ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 оварда шудааст:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

АРЗИШИ ИБТИДОӢ

Ба санаи 31 декабри соли 2021

Воридот

Содирот

Ба санаи 31 декабри соли 2022

Воридот

Содирот

Ба санаи 31 декабри соли 2023

ИСТЕҲЛОКИ ҶАМЪШУДА

Ба санаи 31 декабри соли 2021

Пардохтҳои истеҳлоқӣ

Содирот

Ба санаи 31 декабри соли 2022

Пардохтҳои истеҳлоқӣ

Содирот

Ба санаи 31 декабри соли 2023

АРЗИШИ БАҶИЯВӢ

Ба санаи 31 декабри соли 2022

Ба санаи 31 декабри соли 2023

Барномаи нармафзо	Ҷамағӣ
3,067	3,067
1,973	1,973
-	-
5,040	5,040
924	924
-	-
5,964	5,964
(239)	(239)
(433)	(433)
-	-
(672)	(672)
(508)	(508)
-	-
(1,180)	(1,180)
4,368	4,368
4,784	4,784

16) ДОРОИҲОИ ДИГАР

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 дороиҳои дигари Бонк чунин пешниҳод шудаанд:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

Дороиҳои молиявӣ

Ҳисобномаҳо барои қабул

Ҳисоббаробаркуниҳо байни ташкилотҳои қарзӣ

Ҷамағӣ дороиҳои молиявӣ

Дороиҳои ғайримолиявӣ

Хароҷотҳои пешақӣ пардохтшуда

Лавозимоти канселярӣ ва дигар

истифоданашудаҳо

Андоз аз даромади пешпардохтшуда

Ҷамағӣ дороиҳои ғайримолиявӣ

Ҷамағӣ дороиҳои дигар

Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
1,151	327
869	-
2,020	327
3,465	1,899
549	924
-	31
4,014	2,854
6,034	3,181

17) АМОНАТҲОИ МИЗОҶОН

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 пасандозҳои мизоҷон ба таври зерин пешниҳод карда мешаванд:

	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ		
- Амонатҳои мӯҳлатнок	120,825	6,389
- Ҳисобҳои ҷорӣ	15,170	4,671
- Пасандозҳои талабшавандаи сокинон	9,244	2,872
- Амонатҳои давлатӣ	655	1,251
- Ҳисобҳо пеш аз муайян кардан	1	-
	145,895	15,183
Ҷамъаи ҳисобшуда барои пардохт	991	80
Ҷамъаи амонатҳои мизоҷон	146,886	15,263

Дар санаи 31 декабри соли 2023 меъёри фоизии пасандозҳои мизоҷон аз 1% то 8% буд (2022: 1%).

Дар зер сохтори сандуқи амонатӣ мувофиқи сегментҳои соҳавӣ бо назардошти фоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда оварда шудааст:

	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ		
Сохторҳои давлатӣ	100,000	-
Шахсони воқеӣ	30,071	9,261
Тиҷорат	2,499	87
Сохтмон	1,684	701
Саноат	98	3
Ҳоҷагии қишлоқ	41	33
Ғайра	11,502	5,098
Ҷамъаи ҳисобшуда барои пардохт	991	80
Ҷамъаи амонатҳои мизоҷон	146,886	15,263

Дар зер сохтори сандуқи амонатӣ мувофиқи намудҳои асъор бо назардошти фоизҳои пардохтнашуда оварда шудааст:

	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ		
Асъори милли	141,859	12,655
Рубли русӣ	3,032	203
Доллари ИМА	1,003	2,324
Евро	1	1
Ҷамъаи ҳисобшуда барои пардохт	991	80
Ҷамъаи амонатҳои мизоҷон	146,886	15,263

18) ҚАРЗҲОИ ПАРДОХТШАВАНДА

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва соли 2022 қарзҳо барои пардохт ба таври зерин пешниҳод карда шудаанд:

Бо ҳисоби ҳамаги сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Вазорати молияи ҚТ	50,000	50,000
Коллеҷи тиббии ш. Бохтар	4	-
Ҳамаги қарзҳои пардохтшаванда	50,004	50,000

15 декабри соли 2022 Бонк аз ҷониби шахсони алоқаманд маблағҳои пулӣ ҷалб намуд - аз Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба маблағи 50 000 ҳазор сомонӣ, меъёри фоизӣ аз рӯи қарзи мазкур 2% мебошад. Мӯҳлати амали шартномаи басташуда то 1 ноябри соли 2028 мебошад. Ба ҳолати 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 аз рӯи фоизҳои пардохтнашудаи ҳисобшуда қарз мавҷуд набуд.

19) ҶАДАДОРИҲОИ ДИГАР

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри соли 2023 ва 2022 ҷададориҳои дигари Бонк ба таври зерин пешниҳод карда шудааст:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023	Дар санаи 31 декабри соли 2022
Ҷададориҳои молиявӣ		
Ҳисобномаҳо барои пардохт	1,005	534
Ҳамагӣ ҷададориҳои молиявӣ	1,005	534
Ҷададориҳои ғайримолиявӣ		
Андоз аз даромад пардохтшуда	2,268	1,561
Захираҳои рухсатиҳои истифоданашуда	1,038	515
Даромади амалӣнашуда	744	-
Дороиҳои ҳолиси андозии батаъхиргузошташуда	483	211
Андозҳо, ғайри андоз аз Ҷоиди	7	51
Фонди умумии дороиҳои хидматрасонӣ	-	6,938
Ғайраҳо	1,805	1,327
Ҳамагӣ ҷададориҳои ғайримолиявӣ	6,345	10,603
Ҳамагӣ ҷададориҳои дигар	7,350	11,137

20) САРМОЯИ ОИННОМАВӢ

Ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 сармояи оинномавӣ ба қайд гирифташуда ва ба пуррагӣ пардохтшудаи Бонк маблағи 438,696 ҳазор сомонӣ ва 438,696 ҳазор сомонино, мутаносибан, ташкил медиҳад.

Соҳтори сармояи оинномавии Бонк ба тариқи зайл ифода меёбад:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Дар санаи 31 декабри соли 2023		Дар санаи 31 декабри соли 2022	
	Сармояи пардохтшуда	% умумии сармояи пардохтшуда	Сармояи пардохтшуда	% умумии сармояи пардохтшуда
Саҳмдорон:				
Ҳукумат Ҷумҳурии Тоҷикистон	438,696	100%	438,696	100%
	438,696	100%	438,696	100%

Саҳмгузори ба сармояи оинномавӣ аз ҷониби саҳмдорон бо асъори миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон сурат гирифтааст.

Дар давоми соли 2023 аз ҷониби саҳмдорони Бонк ба сармояи саҳҳомӣ ба маблағи умумии 30,000 ҳазор сомонӣ маблағҳои иловагӣ ворид карда шуданд (2022: 0). Маблағ ҳамчун барзиёдии сармоя ба назар гирифта мешавад, зеро ҳуҷҷатҳои таъсисӣ дар ҷараёни наवсозӣ мебошанд.

Захираҳои Бонк, ки бояд ба саҳмдорон тақсим карда шаванд, бо ғоиди тақсимнашуда, ки тибқи қонунгузори ҶТ муайян карда шудааст, ифода карда мешаванд. Захираҳои тақсимнашаванда бо захираи Умумӣ ва дигар захираҳои Бонке, ки тибқи қонунгузори ҶТ таъсис дода шудаанд, нисбат ба хавфҳои умумии бонкӣ, аз ҷумла зарари эҳтимолӣ ва дигар хавфҳои ғайриҷашмдошт ва хароҷотҳо ифода карда мешаванд.

21) ДАРОМАДҲОИ ҶОИЗӢ БО УСУЛИ ҶОИЗИ САМАРАБАХШ ҲИСОБКАРДАШУДА ВА ХАРОҶОТҲОИ ҶОИЗӢ ВА БА ОНҲО МОНАНД

Даромадҳои ҷоизӣ бо усули ҷоизи самарабахш ҳисобкардашуда ва хароҷотҳои ҷоизӣ ва ба онҳо монанд Бонк барои солҳое, ки 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 ба охир расиданд, дар шакли зерин пешниҳод шудаанд:

Даромадҳои ҷоизӣ бо усули ҷоизи самарабахш ҳисобкардашуда:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соли, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Қарзҳо ба мизоҷ пешниҳодшуда	54,745	40,441
Маблағҳо дар БМТ	21,787	20,412
Маблағҳо дар бонкҳо	6,144	483
Ғайраҳо	-	37
Ҳамагӣ даромади ҷоизӣ	82,676	61,373

Хароҷотҳои ҷоизӣ ва ба он монанд

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соли, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Амонатҳои мизоҷ	3,773	383
Қарзҳои пардохтшаванда	1,000	-
Ҳамагӣ хароҷотҳои ҷоизӣ ва ба он монанд	4,773	383

22) ДАРОМАДҲО ВА ХАРОҶОТҲОИ КОМИССИОНӢ

Даромадҳо ва хароҷотҳои комисионии Бонк барои солҳое, ки 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 ба охир расидаанд, дар шакли зерин пешниҳод шудаанд:

Даромадҳои комисионӣ

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Комиссия барои хизматрасонии пасандозҳои мизочон	2,546	1,434
Комиссия аз интиқоли маблағҳо	186	362
Ҳамагӣ даромадҳои комисионӣ	2,732	1,796

Хароҷотҳои комисионӣ

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Комиссия оид ба хизматрасониҳо	1,468	1,565
Ҳамагӣ хароҷотҳои комисионӣ	1,468	1,565

23) ХАРОҶОТИ СОҒ АЗ РҶИ АМАЛИЁТҲО БО АСЪОРИ ХОРИҶӢ

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Амалиёти савдо, соғ	645	8,716
Фарқиятҳои мубодилавӣ, соғ	(166)	(332)
Ҳамагӣ	479	8,384

24) ДАРОМАДҲОИ ДИГАР

Даромадҳои дигари Бонк барои солҳое, ки 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 ба охир расидаанд, дар шакли зерин пешниҳод шудаанд:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Даромад аз рӯи дороиҳои хориҷшудаи баргардонидашуда	2,519	-
Даромад аз фурӯши дороиҳои ба гарав гузошташуда	127	59
Даромад аз иҷора	39	148
Даромадҳои дигар	708	79
Ҳамагӣ даромадҳои дигар	3,393	286

25) ХАРОҶОТҲОИ АМАЛИЁТӢ

Хароҷотҳои амалиётӣ барои солҳое, ки 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 анҷом ёфтаанд, дар шакли зерин пешниҳод шудаанд:

Бо ҳисоби сомонӣ	Барои соли, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Хароҷоти музди меҳнати кормандон	18,921	13,246
Хароҷотҳо оиди фарсудаҳои - дороиҳо дар шакли ҳуқуқи истифодабарӣ	5,661	4,862
Пардохтҳо ба фонди ҳифзи иҷтимоӣ	3,793	2,639
Хароҷотҳои технологияҳои иттилоотӣ	1,631	1,136
Иҷораи амалиётӣ	892	647
Хароҷотҳои маркетинг ва реклама	840	488
Хароҷотҳои алоқа	744	441
Маводҳои канселарӣ ва таъмини идора	596	526
Хизматрасонии техникӣ	572	741
Андоз, ба истиснои андоз аз даромад	561	684
Хароҷотҳои таъмини бехатарӣ	523	368
Истеҳлоки воситаҳои асосӣ ва ДҶМ	507	434
Хароҷотҳои сафарҳои хизматӣ	423	367
Хароҷотҳои коммуналӣ	395	297
Хизматрасониҳои касбӣ	313	186
Хароҷотҳои намоёндагӣ	303	205
Хароҷотҳои сӯзишворӣ	96	73
Хароҷотҳо барои хайрия	85	40
Хароҷотҳо барои суғурта	2	1
Ҷарима ва норасоиҳо	-	57
Ғайраҳо	422	182
Ҷамағӣ хароҷотҳои амалиётӣ	37,280	27,620

26) АНДОЗ АЗ ДАРОМАД

Бонк ҳисоббаробаркуниро аз рӯи андоз барои давраи чорӣ дар асоси маълумоти баҳисобгирии андоз, ки мутобиқи талаботи қонунгузори андози Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад, тартиб медиҳад, ки метавонад аз СБҶМ фарқ намояд. Барои соли, ки 31 декабри соли 2023 ба охир расидааст, дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон меъёри андоз аз даромад барои шахсони ҳуқуқӣ 20% (2022:23%) - ро ташкил меод.

Бо сабаби он ки баъзе аз намудҳои хароҷотҳо барои мақсади андозбандӣ ба ҳисоб гирифта намешаванд, инчунин бо дарназардошти мавҷудияти даромади андозбандинашаванда, барои Бонк фарқияти мунтазами муайяни андозӣ ба вучуд меояд.

Андози мавқуфгузошта таъсири софӣ андозиро аз фарқияти замони баҳисобгирии арзиши дороиҳо ва ўҳдадориҳо бо мақсади баҳисобгирии молиявӣ ва маблағи бо мақсади андозбандӣ муқарраршуда, инъикос менамояд. Фарқияти муваққатӣ ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 мавҷудбуда, асосан бо усулҳои гуногуни баҳисобгирии даромадҳо ва хароҷотҳо, инчунин бо арзиши баҳисобгирии баъзе аз дороиҳо вобастагӣ доранд.

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соли, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Хароҷот аз рӯи андози даромади ҷорӣ	7,464	6,019
Тағйири андози даромади батаъхиргузошташуда	273	278
Хароҷот аз рӯи андози даромад	7,737	6,297

Таъсири андоз аз фарқияти муваққатӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2023 ва 31 декабри соли 2022 ба таври зерин пешниҳод мешавад:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соли, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст	Барои соли, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст
Даромад то андозбандӣ	44,481	41,546
Андоз аз рӯи меъёри тасдиқгардида 20%	8,896	8,309
Тасҳеҳи андози даромад	(1,180)	(2,091)
Таъсири андоз аз фарқиятҳои доимӣ	21	79
Хароҷот аз рӯи андози даромад	7,737	6,297

Ўҳдадорҳои ба таъхир гузошташуда оид ба андоз аз даромад:

Воситаҳои асосӣ	2,192	809
Дороиҳои ғайримоддӣ	227	242
Ҳамагӣ ўҳдадорҳои батаъхиргузошташуда аз рӯи андози даромад	2,419	1,051
Дороиҳои холиси андозии батаъхиргузошташуда	(2,419)	(1,051)
Дороиҳои холиси андозии батаъхиргузошташудаи аз рӯи меъёри тасдиқшуда 20%	(484)	(210)

Таъсири андоз аз фарқияти муваққатӣ ба ҳолати 31 декабри соли 2023 ва 2022 ба таври зерин пешниҳод шудааст:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соли 31 декабри соли 2022 анҷомёфта	Дар ҳисобот дар бораи даромад ва хароҷотҳо эътироф шудааст	Барои соли 31 декабри соли 2023 анҷомёфта
Фарқияти муваққатӣ:			
Воситаҳои асосӣ	(162)	(277)	(439)
Дороиҳои ғайримоддӣ	(48)	3	(45)
	(210)	(274)	(484)

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соли 31 декабри соли 2021 анҷомёфта	Дар ҳисобот дар бораи даромад ва хароҷотҳо эътироф шудааст	Барои соли 31 декабри соли 2022 анҷомёфта
Фарқияти муваққатӣ:			
Воситаҳои асосӣ	(376)	215	(161)
Дороиҳои ғайримоддӣ	444	(493)	(49)
	68	(278)	(210)

27) ҶУДАДОРИҲОИ ШАРТӢ

Ҷудадориҳо аз руи хароҷотҳои асосӣ

Дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 Бонк ҷудадориҳо аз руи хароҷотҳои асосӣ надошт.

Ҷудадориҳо аз руи шартномаҳои иҷораи амалиётӣ

Дар рафти фаъолияти ҷорӣ, Бонк бинои идоравиро барои филиалҳои худ ба иҷора гирифтааст. Дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 Бонк ҷудадориҳои назаррасро оид ба шартномаҳои қатънагардида вобаста ба иҷораи амалиётӣ надошт.

Қонунгузориҳои андоз ва баррасиҳои судӣ

Системаи андози Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ҳуҷҷатҳои меъёрии зуд тағйирёбанда тавсиф карда мешавад, ки дар бисёр ҳолатҳо номуайян, духӯра ва мухолиф мебошанд. Аксар вақт, мақомоти мухталифи танзимкунанда ҳамон муқаррароти санадҳои меъёриро бо тарзҳои гуногун шарҳ медиҳанд.

Роҳбарият боварӣ дорад, ки Бонк тамоми санадҳои меъёриро риоя кардааст ва тамоми ҷудадориҳои андозро пурра иҷро кардааст.

Дар лаҳзаи имзои ҳисоботи молиявӣ, Бонк дар суд оид ба ягон даъвои судӣ алайҳи Бонк ҷавобгӯ нест. Дар навбати худ, Бонк даъвогари 1 мурофиаи судӣ мебошад. Кормандони ваколатдори Бонк тахмин мекунанд, ки қарор ба манфиати Бонк қабул карда мешавад.

Суғурта

Соҳаи суғурта дар Тоҷикистон дар марҳилаи рушд қарор дорад ва шаклҳои зиёди суғурта, ки барои бисёр кишварҳои дунё хосанд, алҳол, дар ҳаҷми пурра дастрас нестанд. То вақте ки Бонк суғуртаи пурраро таъмин накунад, таҳдиди хатар боқӣ хоҳад монд ва аз даст додан ё нест шудани дороиҳои муайян ба фаъолият ва ҳолати молиявии Бонк метавон таъсири манфӣ расонад.

Вазъи иқтисодӣ

Фаъолияти асосии иқтисодии Бонк дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Бо сабаби он ки қонунгузорӣ ва санадҳои меъёрии ба вазъи иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон таъсиррасон гирифтори тағйироти зуд амалишаванда мебошад, дороиҳо ва амалиётҳои Бонк метавонанд гирифтори хатар дар ҳолатҳои бартари вазъи сиёсӣ ва иқтисодӣ гарданд.

28) АМАЛИЁТҲО БО ТАРАФҲОИ АЛОҚАМАНД

Мутобиқи СБҲМ 24 «Ошкорнамоии маълумотҳои тарафҳои алоқаманд», тарафҳо ҳамон вақт алоқаманд ба ҳисоб мераванд, ки агар яке аз онҳо имконияти назорат намудан аз болои дигар тарафро дошта бошад ва ё ҳангоми қабул намудани қарорҳои молиявӣ ва амалиётӣ аз тарафи дигар ба он таъсири ҷиддӣ расонад. Барои мақсади ҳисоботи молиявии мазкур, тарафҳои алоқаманд - саҳмдорон, Роҳбарияти Бонк, инчунин дигар шахсон ва ташкилотҳои аз тарафи онҳо назоратшаванда ва ё ба онҳо алоқамандро дар бар мегиранд.

Дар рафти фаъолияти муқаррариҳои худ, Бонк як қатор амалиётҳои бонкии ба тарафҳо алоқамандро мегузаронад. Ба ин амалиётҳо дохил мешавад қарзҳо, ки ба мизочон пешниҳод шудааст, суратҳисобҳои мизочон, пардохтҳо ба Ҳукумат ва музди меҳнат дохил мешаванд. Амалиётҳои мазкур дар асоси тиҷорат ва аз рӯи маблағгузориҳои бозорӣ амалӣ карда шудаанд.

Дар поён ҳаҷми амалиётҳо, бақия дар охири сол ва моддаҳои дахлдори даромад ва хароҷот барои як сол пешниҳод шудааст:

	31 декабри соли 2023		31 декабри соли 2022	
	Амалиётҳо бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категорияҳо мубоқи моддаҳои ҳисоботи молиявӣ (бе %)	Амалиётҳо бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категорияҳо мубоқи моддаҳои ҳисоботи молиявӣ (бе %)
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ				
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	881	406,948	-	286,963
Қарзҳои пардохтшаванда	50,000	50,004	50,000	50,000

Дар поён маблағҳое, ки аз муомилот бо тарафҳои алоқаманд ба вуҷуд меоянд, ва дар ҳисобот оид ба фоида ё зарар ва даромадҳои дигар барои солҳое, ки 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 анҷом ёфтаанд, дохил карда шудаанд:

	31 декабри соли 2023		31 декабри соли 2022	
	Амалиётҳо бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категорияҳо мубоқи моддаҳои ҳисоботи молиявӣ	Операции со связанными сторонами	Амалиётҳо бо тарафҳои алоқаманд
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ				
Фоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда	7	3,260	-	3,830

Мукофотпулӣ ба ҳайати роҳбарикунанда иборат аст аз:

	31 декабри соли 2023		31 декабри соли 2022	
	Амалиётҳо бо тарафҳои алоқаманд	Ҳамагӣ аз рӯи категорияҳо мубоқи моддаҳои ҳисоботи молиявӣ	Операции со связанными сторонами	Амалиётҳо бо тарафҳои алоқаманд
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ				
Музди меҳнат ва дигар пардохтҳои кӯтоҳмуддат	1,386	18,921	1,198	13,246
Пардохтҳо ба Фонди ичтимоӣ - ФХИА (20%)	277	3,793	240	2,639
Ҳамагӣ мукофотпулӣ ба ҳайати роҳбарикунанда	1,663	22,714	1,438	15,885

29) АРЗИШИ ОДИЛОНАИ ВОСИТАҲОИ МОЛИЯВӢ

Зинанизомии (иерархия) арзиши одилона.

Бо мақсади ифшоии маълумот дар бораи арзиши одилона, Бонк синфҳои дороиҳо ва ўҳдадорихоро дар асоси табиат, хусусиятҳо ва хавфҳо аз рӯи дороиҳо ё ўҳдадорихо, инчунин аз рӯи сатҳи зинанизомии (иерархияи) манбаъҳои арзиши одилона муайян кардааст:

Бо ҳисоби сомонӣ

	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3	Ҳамагӣ арзиши одилона	Ҳамагӣ арзиши тавозунӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ БА САНАИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023					
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	48,097	-	-	48,097	48,097
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	211,911	-	-	211,911	211,911
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	-	382,630	-	382,630	382,630
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона таваассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	493	-	-	493	493
Сармоягузориҳо	-	-	37,223	37,223	37,223
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	2,020	2,020	2,020
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ БА САНАИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2023					
Амонатҳои мизочон	-	146,886	-	146,886	146,886
Қарзҳои пардохтшаванда	-	50,004	-	50,004	50,004
Ӯҳдадориҳои дигари молиявӣ	-	-	1,005	1,005	1,005

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

	Сатҳи 1	Сатҳи 2	Сатҳи 3	Ҳамагӣ арзиши одилона	Ҳамагӣ арзиши тавозунӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ БА САНАИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2022					
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	24,458	-	-	24,458	24,458
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	77,432	-	-	77,432	77,432
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	-	271,054	-	271,054	271,054
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона таваассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	-	-	-	-
Сармоягузориҳо	-	-	123,931	123,931	123,931
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	327	327	327
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ БА САНАИ 31 ДЕКАБРИ СОЛИ 2022					
Амонатҳои мизочон	-	15,263	-	15,263	15,263
Қарзҳои пардохтшаванда	-	50,000	-	50,000	50,000
Ӯҳдадориҳои дигари молиявӣ	-	-	534	534	534

Маблағҳои ташкилотҳои молиявӣ ва маблағҳо дар дигар ташкилотҳои молиявӣ

Барои дороиҳо ва ӯҳдадориҳои мӯҳлати пардохташон камтар аз як моҳ камтар, арзиши тавозунӣ, тақрибан арзиши одилонаро инъикос менамояд, зеро мӯҳлати пардохти чунин воситаҳои молиявӣ кӯтоҳ аст. Барои дороиҳо ва ӯҳдадориҳои мӯҳлати пардохташон беш аз як моҳ, арзиши ҳаққонӣ аз рӯи ҳисоб кардани баҳои ҷараёни пулҳои оянда, ки дар охири сол мувофиқи меъёри фоизи муқарраргардида дисконт кунонида шудааст ва ин меъёри фоиз асосан бо меъёрҳои ҷорӣ рост меояд, муайян карда мешавад.

Қарзҳо ва қарзи дебиторӣ, ки аз рӯи арзиши истеҳлоқӣ, инъикос мегарданд

Арзиши одилонаи воситаҳое, ки дорои меъёри ивазшаванда (пасту баланд) ҳастанд, ба арзиши тавозуниашон баробар аст. Арзиши одилонаи воситаҳои баҳогузошта, ки дорои меъёри фоизи муайян ҳастанд, дар асоси ҳисоб кардани баҳои ҷараёни пулҳои оянда сурат мегирад, ки аз рӯи меъёрҳои фоиз, барои воситаҳои сатҳи хатари қарзашон ва мӯҳлати пардохташон монанд, дар бозори пул тахфиф карда шудааст. Меъёри фоизи истифодашаванда аз хавфи қарзии контрагент вобаста аст ва пасту болошавиаш аз 10% то 24% мерасад, ки асосан бо меъёрҳои ҷорӣ рост меояд.

Қарзҳои дигар

Арзиши одилонаи амонатҳо ва дигар қарзҳо, ки дорои меъёри муайян ҳастанд ва дар бозорҳои фаъол баҳодихӣ намешаванд, дар асоси ҳисоб кардани ҷараёни пулҳои тахфифкардашуда, бо истифодаи он меъёрҳои фоиз барои қарзҳои нав, ки аз рӯи мӯҳлати пардохташон монанд сурат гирифтааст.

30) ТАҲЛИЛИ ДОРОИҲО ВА ӮҲДАДОРИҲО АЗ РӮИ МӮҲЛАТИ ПАРДОХТ

Дар зер таҳлили дороиҳои асосӣ ва ӯҳдадориҳои молиявӣ дар мутобиқати мӯҳлати пардохти онҳо оварда шудааст.

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст						
	То дархост камтар аз 1 моҳ	Аз 1 то 3 моҳ	Аз 3 то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сола	Зиёда аз 5 сол	Мӯҳлаташ нормуайян	Ҷамағӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ							
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	48,097	-	-	-	-	-	48,097
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	16,632	-	-	195,279	-	-	211,911
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	3,383	-	3	379,244	-	-	382,630
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	493	-	-	-	-	-	493
Сармоягузориҳо	37,223	-	-	-	-	-	37,223
Дигар дороиҳои молиявӣ	2,020	-	-	-	-	-	2,020
	107,848	-	3	574,523	-	-	682,374
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ							
Амонатҳои мизочон	26,020	-	-	120,826	-	-	146,886
Қарзҳои пардохтшаванда	4	-	-	50,000	-	-	50,004
Ўҳдадориҳои дигари молиявӣ	1,005	-	-	-	-	-	1,005
	27,069	-	-	170,826	-	-	197,895
Фарқи софи пардохтпазирӣ	80,779	-	3	403,697	-	-	484,479
Ҷамағӣ фарқи умумии пардохтпазирӣ	80,779	80,779	80,782	484,479	484,479	484,479	484,479

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст						Ҷамағӣ
	То дархост камтар аз 1 моҳ	Аз 1 то 3 моҳ	Аз 3 то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сола	Зиёда аз 5 сол	Мӯҳлаташ номуайян	
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ							
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	24,458	-	-	-	-	-	24,458
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	3,432	-	25,000	49,000	-	-	77,432
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	3,760	-	-	267,294	-	-	271,054
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	-	-	-	-	-	-
Сармоягузориҳо	123,931	-	-	-	-	-	123,931
Дигар дороиҳои молиявӣ	327	-	-	-	-	-	327
	155,908	-	25,000	316,294	-	-	497,202
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ							
Амонатҳои мизочон	8,874	-	-	6,389	-	-	15,263
Қарзҳои пардохтшаванда	-	-	-	50,000	-	-	50,000
Ўҳдадориҳои дигари молиявӣ	534	-	-	-	-	-	534
	9,408	-	-	56,389	-	-	65,797
Фарқи софи пардохтпазирӣ	146,500	-	25,000	259,905	-	-	431,405
Ҷамағӣ фарқи умумии пардохтпазирӣ	146,500	146,500	171,500	431,405	431,405	431,405	431,405

31) ИДОРАКУНИИ ХАВФҲОИ МОЛИЯВӢ

Фаъолияти Бонк дорои хавфҳо мебошад. Бонк идоранамоии хавфҳоро дар рафти ҷараёни мунтазами муайяннамоӣ, баҳогузорӣ ва назорат, инчунин тавассути муқаррарнамоии ҳудудҳои хавф ва дигар чораҳои назорати дохилӣ амалӣ менамояд. Ҷараёни идоранамоии хавф моҳияти ҳалкунандаро барои нигоҳдории манфиатнокии босуботи Бонк доро мебошад ва ҳар як корманди Бонк масъулиятро барои хавфи бо ӯҳдадорӣҳои вай вобастабударо ба зимма мегирад. Бонк гирифтори хавфи қарзӣ, хавфи пардохтпазирӣ ва хавфи бозорӣ мебошад, ки он дар навбати худ ба хавфи амалиётӣ ва ғайраамалиётӣ тақсим мешавад. Ҷараёни назорати мустақил аз болои хавфҳо ба хавфи бурдани фаъолият дахлат надорад, ба монанди тағйирёбии муҳит, технология ва ё тағйирот дар соҳа. Чунин хавфҳо аз тарафи Бонк дар рафти ҷараёни банақшагирии стратегӣ назорат карда мешавад.

Сохтори идоракунии хавфҳо

Сохтори системаи идоракунии хавфҳо дар 3 сатҳ ифода ёфтааст, сатҳи коллегиялӣ, бахшҳои аналитикӣ ва тижорат.

Масъулияти умумӣ, барои муайян ва назорати хавфҳо, бар дӯши Раёсат вогузор гардидааст, лек дар баробари он, боз ниҳодҳои мустақили алоҳида амал мекунанд ва онҳо низ, барои идоракунӣ ва назорати хавфҳо масъул мебошанд.

Раёсат

Ба зиммаи Раёсат тартиб додани нақшаи буҷети солона, таҳлилу аз нав дида баромадани стратегияи Бонк ва баррасии хавфҳои асосӣ, вогузошта шудааст. Раёсат барои назорат аз болои ҷараёни идоракунии хавфҳо ва рӯи кор овардани сохтори идоракунии хавфҳо, ҷавобгар мебошад.

Аудити дохилӣ

Ҷараёнҳои идоракунии хавфҳо, ки дар Бонк гузаронида мешаванд, аз тарафи Хадамоти аудити дохилӣ аудит гузаронида мешавад. Хадамоти аудити дохилӣ ба Шӯроӣ нозирон тобеъ мебошад, ҳарчанд ба мақомоти иҷроия тобеъ аст. Аз ин сабаб, аудити дохилӣ пас аз муҳокимаи натиҷаҳои санҷиш бо Роҳбарияти Бонк гузаронидашуда, хулосаҳо ва тавсияҳои худро ба Раёсат пешниҳод менамояд.

Дигар шӯъбаҳои сохторӣ

Шӯъбаҳои сохтории Бонк барои иҷро гардидани нишондодҳои нақшавӣ ва маҳдудиятҳои муқарраргардида, қабули қарорҳои оперативӣ ва ташкили назорату мониторинги дохилӣ ҷавобгар мебошанд.

Системаи баҳодиҳии хавфҳо ва ирсоли маълумот доир ба хавфҳо

Бонк дар масъалаи идоракунии хавфҳо системаеро ба кор мебарад ва як ҷузъи ин система - таъя намудан ба стандартҳои ягонаи дарёфткунӣ, баҳодиҳӣ ва кам кардани хавф мебошад, ки бо назардошти тавсияҳои Бонки миллии Тоҷикистон ва Кумитаи Базел доир ба назорати бонқдорӣ, муқаррар гардидааст. Мувофиқи стандартҳои зикршуда, Бонк нисбати хавфҳои асосӣ, ки фаъолияташ мувоҷеҳи онҳоянд, тартиботи идоракунии хавфҳоро тартиб дода, муваффақона ҷорӣ намудааст.

Низоми дарёфтани хавфҳо аз тартибот иборат аст, ки барои дарёфтани зеринҳо имкон медиҳад:

- дарёфтани хавфҳо барои амалиёти нав;
- дарёфтани хавфҳо барои амалиёти стандартӣ;
- муайян намудани тағйироти назаррас дар сатҳ ва хусусияти хавфҳо, ки дар паи раванди амалисозии фаъолияти Бонк қарор дорад.

Хавфҳои Бонк чунин баҳодиҳӣ мегардад, ки ин тарз ҳам зарари дар интизорбударо инъикос мекунад, ки эҳтимоли пайдо шуданаш дар давоми фаъолияти муқаррарӣ имкон дорад, ва ҳам зарарҳои ғайричашмдоштро, ки онҳо баҳои зарарҳои аз ҳама воқеӣ мебошанд, ки дар асоси моделҳои статистикӣ баҳогузорӣ шудаанд. Дар ин моделҳо нишондодҳои эҳтимолият истифода бурда мешавад, ки аз таҷрибаи собиқа ҳосил шудаанд ва бо назардошти шароитҳои иқтисодӣ ислоҳ гардида, қорбаст шудаанд. Ҳамчунин Бонк модели «таъкиботи бадтаринро» роҳандозӣ мекунад, ки ин таъкиботҳо дар ҳолати руҳ додани ҳар гуна вазъият, ки эҳтимоли ба вуқӯъ пайвастанашон кам аст, метавон ҷо дошта бошанд.

Мониторинг ва назорати хатарҳо асосан ба зерин асос меёбанд:

- Маҳдудиятҳои (лимитҳо), ки аз ҷониби Бонк муқаррар карда шудааст. Чунин маҳдудиятҳо стратегияи бурдани фаъолият ва шароитҳои бозорро инъикос мекунад ва Бонк дар ҳамин гуна вазъ вазифаи худро иҷро мекунад. Ҳамчунин ин маҳдудиятҳо сатҳи хавфро инъикос мекунад, ки Бонк тайёр аст ба зиммааш гирад, дар ҳоле, ки таваҷҷӯҳи махсус ба соҳаҳои алоҳида зоҳир карда мешавад. Ба ғайр аз ин, Бонк қобилияти умумии худро ҷиҳати ба зимма доштани хавфҳо назорат мекунад ва баҳо медиҳад ва зиммадорӣ хавфҳо аз ҷониби Бонк, нисбати мавқеи умумӣ ва аз рӯи ҳама намудҳои хавфҳо ва амалиёт, дар мадди аввал қарор дорад;
- Захираҳо – ба воситаи бунёди захираҳои махсус дар муқобили зиёнҳои эҳтимолӣ;
- Дигаргуниҳо (диверсификации) – барои паст кардани сатҳи умумии хавф, ин хавфро ба ҳар гуна соҳаҳо, объектҳо ва воситаҳои молиявӣ тақсим кардан;
- Ба расмият даровардани масоили таъминкунӣ – ба зимма гирифтани хатарҳои миёна ва дар боло зикршуда, танҳо дар ҳолати мавҷудияти ҳуқуқи қонунии ҷуброн кардани зиёнҳои эҳтимолӣ, тариқи ба ҷо овардани ҳуқуқи таъмин гардидани ҷуброн.

Кам кардани хавф

Дар доираи идоракунии хавф, Бонк барои идоракунии ҳолатҳо, ки дар натиҷаи тағйирот дар меъёри фоиз, қурби табодул, хавфи тағйирёбии нархи саҳмия, хавфи қарзӣ ба вуқӯъ меоянд, ҳамчунин дар мавриди тағйир ёфтани ҳолат доир ба хариду фурӯши пешбинишаванда, воситаҳои истеҳсолӣ ва ғайраро истифода мебарад.

Мутамарказкунии аз ҳад зиёди хавф

Мутамарказкунии хавф дар ҳолате руҳ медиҳад, вақте ки якчанд контрагентҳо фаъолияти монандро иҷро мекунад ё фаъолияти онҳо дар як минтақаи географӣ анҷом дода мешавад, ё худ ин контрагентҳо дорои хусусиятҳои якхелаи иқтисодианд ва дар натиҷаи дигаргунӣ дар шароитҳои иқтисодӣ, сиёсӣ ва дигар, ба қобилияти ин контрагентҳо дар иҷрои ўҳдадорӣҳои шартномавӣ таъсири якхела доранд. Мутамарказкунии хавф натиҷаи нисбии осебпазирии фаъолияти Бонк нисбати дигаргунӣ дар шароитҳо, инъикос мекунад. Ва ин дигаргуниҳо ба соҳаи муайян ё минтақаи географӣ, низ таъсир мекунад.

Бо мақсади пешгирӣ кардан аз мутамарказкунии аз ҳад зиёди хавф, сиёсат ва тартиботи Бонк аз принципҳои махсус иборат аст, ки ин принципҳо барои дастгирии сандуқи маблағаш гуногун рӯи қор оварда шудаанд. Дар ҳолати дарёфти хавфи мутамарказшуда, аз ҷониби Бонк ин хавф идора карда мешавад.

32) ХАВФИ ҚАРЗӢ

Хавфи қарзӣ хавфест, ки Бонк ба сабаби иҷро накардани ўҳдадориҳои шартномавӣ аз ҷониби мизоҷон ё шарикони худ зарар меорад.

Бонк хавфи қарзиро бо роҳи муайян кардани ҳадди ниҳии хавф, ки аз рӯи контрагентҳои алоҳида, хавфҳои мутамарказшудаи соҳавӣ, инчунин ба воситаи мониторинги риояи меъёрҳои муқарраршудаи хавф омода аст, идора мекунад.

Дар давоми соли 2023 Бонк сиёсати қарзии бомулоҳизаро муттасил пайгирӣ намуд ва ин сиёсати қарзӣ дар муқаррароти стратегии зерин ифодаи худро ёфтааст: нигоҳдории захираи кофии дороиҳои пардохтпазир ва рушди аввалиндараҷаи самти қарзидӣ.

Бонк расмиёти баррасии сифати қарзро барои таъмини барвақт ошкор кардани тағйироти эҳтимолӣ дар қобилияти пардохти қарзии контрагентҳо, аз ҷумла баррасии давраи ҳаҷми таъминӣ таҳия кардааст.

Раванди идоракунии хавфи қарзӣ инҳоро дар бар мегирад: таҳлили эътимоднокии молиявии қарзгир аз рӯи ҳисоботи молиявии он, маълумоти дастрас аз воситаҳои ахбори омма; арзёбии таърихи қарзии қарзгиранда, сифат ва сатҳи таъминоти қарз; мониторинги хавфи қарзи барои қарзгирандагон, мониторинги хизматрасонии қарз, мавҷудият ва бехатарии гарав барои қарзҳои ба муштариён додашуда; арзёбӣ ва ташаққули захираҳои зарурӣ барои пӯшонидани талафоти эҳтимолӣ аз рӯи қарзҳои додашуда.

Бонк бо мақсади сари вақт ошкор намудани тағйироти имконпазир дар қобилияти пардохтпазирии контрагентҳо, тартиби санҷиши сифати қарзро, аз ҷумла аз нав баррасӣ намудани андозаи таъминкуниро тартиб дод, аз ҷумла баррасии даври маблағи гарав.

Аз ҷониби Кумитаи қарзӣ ва сармоягузорӣ пайваста баҳодиҳии натиҷаҳои санҷиши қобилияти пардохтпазирии қарзгир доир мегардад.

Сиёсати қарзии Бонк аз ҷониби Раёсат баррасӣ ва тасдиқ карда мешавад. Бонк сатҳи хавфи қарзиро бо роҳи муқаррар кардани андозаи хавфе, ки нисбат ба як қарзгир ё гурӯҳи қарзгирандагон, инчунин аз рӯи баҳши иқтисодиёт гирифта мешавад, муайян мекунад. Дар доираи меъёрҳои муқарраршуда ҳамарӯза хавфҳои воқеӣ назорат карда мешаванд.

Хатари хавфи қарзӣ дар асоси таҳлили мунтазами қобилияти қарзгирандагони эҳтимолӣ барои иҷрои ўҳдадориҳои марбут ба пардохти фоизҳо ва қарзи асосӣ, инчунин ҳангоми тағир додани ин маҳдудиятҳои қарзӣ ҳангоми зарурат дар асоси инфиродӣ ё гурӯҳӣ назорат карда мешавад. Хавфи қарзӣ тавассути гирифтани гарав, инчунин кафолатҳое, ки шахсони ҳуқуқӣ ва воқеӣ додаанд, танзим карда мешавад. Чунин хатарҳо на камтар аз як маротиба дар як семоҳа мунтазам назорат ва таҳлил карда мешаванд.

Сифати қарз доир ба синфҳои дороиҳои молиявӣ

Бонк идоракунии сифати қарзии дороиҳои молиявиро бо ёрии гурӯҳбандии дороиҳои молиявӣ, ки дар дастурамали Бонки миллии Тоҷикистон дарҷ гардидааст, ба роҳ мондааст. Мувофиқи ҳамин дастурамал, низоми рейтинг доир ба қарз аз 5 гурӯҳи хавфи қарзӣ бармеояд. Дар мавриди нисбатдиҳии дороиҳои молиявӣ ба гурӯҳи хавфи муайян, чунин меъёрҳо ба ҳисоб гирифта мешаванд, ба монанди нишондодҳои молиявӣ, хизматрасонии қарз, ҳамчунин арзиш ва кифоя будани таъмини гарав.

32.1 МУТАМАРКАЗКУНИИ ХАВФ БАРОИ ТАЪСИРИ МАКСИМАЛИИ ХАВФИ ҚАРЗӢ

Минтақаҳои (сегмент) ҷуғрофӣ

Дар зер таҳлили ҷамъшавии асосии хавфи қарзии Бонк аз рӯи арзиши тавозунӣ мувофиқи минтақаҳои ҷуғрофӣ дар санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 оварда шудааст:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

	Тоҷикистон	Кишварҳои СҲИР	Кишварҳои боқимонда	Ҳамагӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ				
Воситаҳои пулӣ ва ҷамарзишҳои онҳо	48,097	-	-	48,097
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	207,153	110	4,648	211,911
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	382,630	-	-	382,630
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	493	-	-	493
Сармоягузориҳо	37,223	-	-	37,223
Дигар дороиҳои молиявӣ	2,020	-	-	2,020
Ба санаи 31 декабри соли 2023	677,616	110	4,648	682,374
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ				
Амонатҳои мизочон	146,886	-	-	146,886
Қарзҳои пардохтшаванда	50,004	-	-	50,004
Ӯҳдадориҳои дигари молиявӣ	1,005	-	-	1,005
Ба санаи 31 декабри соли 2023	197,895	-	-	197,895

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

	Тоҷикистон	Кишварҳои СҲИР	Кишварҳои боқимонда	Ҳамагӣ
ФИНАНСОВЫЕ АКТИВЫ				
Воситаҳои пулӣ ва ҷамарзишҳои онҳо	24,458	-	-	24,458
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	74,112	-	3,320	77,432
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	271,054	-	-	271,054
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	-	-	-
Сармоягузориҳо	123,931	-	-	123,931
Дигар дороиҳои молиявӣ	327	-	-	327
Ба санаи 31 декабри соли 2022	493,882	-	3,320	497,202
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ				
Амонатҳои мизочон	15,263	-	-	15,263
Қарзҳои пардохтшаванда	50,000	-	-	50,000
Ӯҳдадориҳои дигари молиявӣ	534	-	-	534
Ба санаи 31 декабри соли 2022	65,797	-	-	65,797

Дороиҳо аз рӯи кишвари зисти контрагент тасниф мешаванд.

32.2 МАҲДУДИЯТҲОИ НАЗОРАТ ВА СИЁСАТИ ИДОРАКУНӢ

Бонк ҷамъшавии хавфи қарзиро идора, маҳдуд ва назорат мекунад. Ва ин амалро нисбати қарзгирандагони инфиродӣ ва соҳаҳо анҷом медиҳад. Бонк аз тариқи муқаррар намудани маҳдудиятҳо нисбати як қарзгир ё гурӯҳи қарзгирон, ҳамчунин аз рӯи сегментҳои географӣ ва соҳавӣ хавфи қарзиро назорат мебарад. Бонк мониторинги хавфи мазкурро доимо анҷом медиҳад ва гузаронидани ин мониторингро аз рӯи зарурат ҳар сол ё зуд-зуд аз нав дида мебарояд.

Гирифтори ба хавфи қарзӣ тавассути таҳлили мунтазами қобилияти пардохтнамоии фоизҳо ва маблағи асосии қарз аз ҷониби қарздорон ва қарздорони эҳтимолӣ ва ҳангоми зарурат тавассути тағйирдиҳии ҳудудҳои қарзҳои пешниҳодшуда, идора карда мешаванд.

Поёнтар баъзе чораҳои дигари нигоҳдории хавф пешниҳод шудаанд:

Таъмини гарав

Бонк барои ҷилавгирии хавфи қарзӣ як қатор усулҳоро ба кор мебарад. Аз ҳама маъмултарини онҳо дар баробари маблағҳои додашуда, қабул кардани таъминнокӣ аст, ки ин муқаррарӣ аст.

Намудҳои асосии таъминкунии қарзу пешпардохтҳо, чунинанд:

- Амволи ғайриманқул;
- Моликияти манқул, металлҳои қимматбаҳо;
- Амволи шахсӣ ва ғайраҳо.

Арзиши гарав дар асоси арзиши одилона дар рӯзи додани қарз муайян карда мешавад ва бо маблағи қарзи ягон қарзи мушаххас дар санаи ҳисоботӣ маҳдуд аст.

Дар зер таҳлили сандуқи қарзӣ барои маблағҳои ба гарав мондашуда оварда шудааст:

Гарави таъминнокии қарзҳо ба истиснои фоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда ва ФПТИ ба санаи 31 декабри соли 2023:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Саноат	Тиҷорат	Хизматрасонӣ	Қарзи истеъмолий	Сохтмон	Ҳоҷагии қишлоқ	Нақлиёт	Ҳамагӣ
Бе гарав	7,295	637	305	18,219	48	266	2,240	29,010
Бо гарав таъминшуда	167,553	114,751	37,690	17,798	24,621	11,973	3,552	377,938
Ҳамагӣ	174,848	115,388	37,995	36,017	24,669	12,239	5,792	406,948

Гарави таъминнокии қарзҳо ба истиснои фоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда ва ФПТИ ба санаи 31 декабри соли 2022:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Саноат	Тиҷорат	Хизматрасонӣ	Қарзи истеъмолий	Сохтмон	Ҳоҷагии қишлоқ	Нақлиёт	Ҳамагӣ
Бе гарав	4,040	157	-	5,586	-	4,154	3,482	17,419
Бо гарав таъминшуда	159,637	45,184	16,636	5,806	30,869	10,762	650	269,544
Ҳамагӣ	163,677	45,341	16,636	11,392	30,869	14,916	4,132	286,963

Дар зер сохтор аз рӯи намуди таъмини гарави, ба истиснои фоизҳои ҳисобшудаи пардохтнашуда ва ФПТИ оварда шудааст:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

	Ба санаи 31 декабри соли 2023	Ба санаи 31 декабри соли 2022
Қарзҳои бо амволи ғайриманқул таъминшуда	306,578	265,615
Қарзҳо, бо кафолат таъминшуда	71,360	3,929
Қарзҳои таъминнашуда	29,010	17,419
Ҳамагӣ гаравҳо аз рӯи намуди таъминот	406,948	286,963

Маблағҳои дар ҷадвали боло овардашуда, арзиши қарзҳоро инъикос мекунад ва мумкин аст ба арзиши ҳаққонии амволи ба гарав гузошта рост наояд. Қимматгузориҳои арзиши бозори амволи гарав дар асоси баҳодихии амволи гарав дар санаи додани қарзҳо анҷом ёфтааст. Одатан ин баҳогузори то фурсате, ки қарз ҳамчун ба тариқи инфиродӣ беқурбшуда баҳо нагирад, нав карда намешавад.

Баҳодихии беқурбшавӣ

Омилҳои асосие, ки ҳангоми баррасии қарзҳо барои беқурбшавӣ ба назар гирифта мешаванд, инҳоянд: оё мӯҳлати пардохтҳои фоизӣ ва пардохт барои пардохти маблағи асосӣ гузаштааст; оё дар бораи мушкилоти молиявии шарикон, кам шудани рейтингҳои кредитии онҳо ё вайрон кардани шартҳои аслии шартнома маълум аст.

Захираҳои, ки баҳодихиашон дар асоси инфиродӣ мегузарад

Бонк захираҳоро муайян мекунад, ки бунёди онҳо доир ба ҳар як қарзи инфиродии назаррас зарур доништа мешавад. Ва ин кор дар асоси инфиродӣ қобили қабул аст. Ҳангоми муайянкунии андозаи захираҳо, вазъиятҳои зерин ба эътибор гирифта мешаванд:

- мавҷудияти нақшаи тиҷорат ва устувории тиҷорати контрагент;
- қобилияти беҳтар кардани натиҷаҳои фаъолияти худ, ҳангоми ба миён омадани мушкилиҳои молиявӣ;
- маблағҳое, ки барои гирифтани пешбинӣ шудаанд ва маблағҳо барои пардохти дивидендҳо, дар ҳолати муфлис шудан;
- имконияти ҷалб намудани ёрии молиявӣ;
- арзиши амалӣ кардани таъминкунӣ;
- ҳамчунин мӯҳлатҳои ҷараёни пулҳо, ки омаданаҳо дар интизор аст.

Зарарҳои беқурбшавӣ дар ҳар як санаи ҳисоботдиҳӣ ё зудтар баҳодихӣ мешаванд, агар вазъиятҳои ғайри ҷашмдошт намудани таваҷҷӯҳи бештарро талаб намоянд.

Ҳаҷми аз ҳама зиёди хавфи қарзӣ

Ҳадди ниҳии хавфи қарзии Бонк вобаста аз хавфҳои инфиродӣ, ки ба дороиҳои молиявии мушаххас ва хавфҳои умумии бозор хосанд, метавонад хеле фарқ кунад.

Барои дороиҳои молиявӣ, ҳадди ниҳии хавфи қарзӣ арзиши тавозунии ин дороиҳо, ба истиснои баҳогузори ва гарав мебошад. Барои кафолатҳои молиявӣ ва дигар ўҳдадориҳои шартӣ, ҳадди ниҳии хавфи қарзӣ маблағи ниҳоят баландтаринест, ки Бонк бояд пардохт кунад, агар он кафолатро пардохт кунад ё дар сурати мавҷудияти қарзҳо аз рӯи хатҳои қарзии кушода.

Дар ҷадвали зерин ҳадди ҳадди хавфи қарзӣ барои дороиҳои молиявӣ ва ӯҳдадориҳои шартӣ оварда шудааст:

Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Андозаи максимали и хавфи қарзӣ	Маблағи ҳисоб- намой	Ҳаҷми софи хавфи қарзӣ пас аз ҳисобнамой	Таъминот	Ҳаҷми софи хавфи қарзӣ пас аз ҳисобнамой ва баҳисобгирии таъминот
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	211,911	-	211,911	-	211,911
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	410,208	-	410,208	(565,916)	(155,708)
Дороиҳои дигари молиявӣ	2,020	-	2,020	-	2,020

Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Андозаи максимали и хавфи қарзӣ	Маблағи ҳисоб- намой	Ҳаҷми софи хавфи қарзӣ пас аз ҳисобнамой	Таъминот	Ҳаҷми софи хавфи қарзӣ пас аз ҳисобнамой ва баҳисобгирии таъминот
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	77,432	-	77,432	-	77,432
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	290,793	-	290,793	(477,570)	(186,777)
Дороиҳои дигари молиявӣ	327	-	327	-	327

Дар ҳолати иҷро накардан ва ё ба таври дахлдор иҷро накардани ӯҳдадориҳои қарзӣ аз тарафи қарздор, Бонк ҳуқуқ дорад иҷрои онҳоро бо роҳҳои зерин таъмин намояд:

- фуруши муштраки ашёи гарав;
- ба соҳибмулкӣ қабул намудани ашёи гарав тибқи тартиби муқаррарнамудаи қонун;
- рӯёнидани моликияти гаравӣ бо тартиби судӣ.

Ҳангоми фуруши муштраки ашёи гарав, дар бештари ҳолатҳо Бонк варианти бастанӣ шартномаи хариду фуруши сетафаро бо қарздор ва харидор истифода менамояд. Мутобиқи шартномаи сетафаи мазкур ба ӯҳдадориҳои харидор пардохт намудани қарзи фурушанда дар назди Бонк ворид мешавад; ба ӯҳдадориҳои фурушанда вогузор намудани ҳуқуқ ба моликият ба харидор ворид мешавад; ба ӯҳдадориҳои Бонк амалинамоии пардохти қарз аз тарафи қарздор ва гирифтани гаронӣ аз моликият ворид мешавад.

Рӯёнидани моликияти гаравӣ бо тартиби судӣ аз тарафи Бонк бештар дар ҳолатҳои имконнопазир ва ё мувофиқи мақсад набудани истифоданамоии усулҳои алтернативӣ, ва ё дар ҳолатҳое, ки гузоштани ҳабс ба моликияти гаравӣ бо мақсади ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои Бонк зарур аст, амалӣ карда мешавад.

Дороиҳои молиявӣ мувофиқи рейтингҳои кредитии қорӣ, ки аз ҷониби агентҳои рейтингии байналмиллалӣ эътироф шудаанд, тасниф карда мешаванд. Баландтарин рейтингӣ имконпазир А аст. Сармоягузори сатҳи дороиҳои молиявӣ ба рейтингҳо аз А то ВВ мувофиқат мекунад. Дороиҳои молиявӣ, ки аз ВВВ пастрар баҳогузори карда мешаванд, ҳамчун спекулятсионӣ тасниф карда мешаванд.

Дар зер таснифи дороиҳои молиявии Бонк аз рӯи рейтингӣ қарзи оварда шудааст:

	A	BBB	BB+	BB	Рейтинги кредитии таъин нашуда	Соли 2023 Ҳамагӣ
Воситаҳои пулӣ ва ҳамаҷишҳои онҳо	-	-	-	-	48,097	48,097
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	110	2,648	1	1,999	207,153	211,911
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	-	-	-	-	382,630	382,630
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	-	-	-	493	493
Сармоягузориҳо	-	-	-	-	37,223	37,223
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	-	-	2,020	2,020

	A	BBB	BB+	BB	Рейтинги кредитии таъин нашуда	Соли 2022 Ҳамагӣ
Воситаҳои пулӣ ва ҳамаҷишҳои онҳо	-	-	-	-	24,458	24,458
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	-	375	-	2,946	74,111	77,432
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	-	-	-	-	271,054	271,054
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	-	-	-	-	-
Сармоягузориҳо	-	-	-	-	123,931	123,931
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	-	-	327	327

Азбаски на ҳама контрагентҳое, ки бо Бонк кор мекунад, аз ҷониби агентҳои рейтингии байналмилалӣ баҳогузори карда мешаванд, Бонк рейтингӣ дохилиро ва модели скоренгиро (скоринговые) истифода мебарад, ки имкон медиҳад, ки рейтингҳои контрагентҳо муайян кунад, ва бо рейтингҳои агентҳои байналмилалӣ муқоиса кунад. Чунин асбобҳо модели рейтинг барои муштариёни корпоративӣ ва модели скоренгӣ барои мизочонҳои чакана ва мизочони тиҷорати хурд истифода бурда мешавад.

Бахши бонкӣ ба таври умум ба хавфи қарзӣ дучор мешавад, ки аз қарзҳо ба мизочон ва пасандозҳои байнибонкӣ бармеояд. Хавфи асосии қарзии Бонк дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мутамарказ шудааст. Дараҷаи хавфи қарзӣ барои таъмини риояи лимити қарзӣ ва қобилияти қарздиҳӣ мутобиқи сиёсати тасдиқшудаи идоракунии хавфҳои Бонк мунтазам назорат карда мешавад.

32.3 ХАВФИ БОЗОРИ

Хавфи бозорӣ – ин хавфест, ки арзиши одилонаи пули нақд аз ҳисоби воситаҳои молиявӣ бо сабаби тағйирёбии меъёрҳои бозор, ба монанди меъёри фоизӣ, қурби асъор ва нархҳо тағйир меёбад. Мавқеи Бонк тавассути таҳлили ҳассосият идора карда мешавад. Ғайр аз вазифаҳои асъорӣ, Бонк тамаркузи назарраси хавфи бозорӣ надорад.

Хавфи тағйир додани меъёри фоиз

Хавфи тағйир додани меъёри фоиз дар натиҷаи имконпазир будани ҳолате пайдо мешавад, ки тағйирот дар меъёри фоиз ба ҷараёни пулҳои оянда ё ба арзиши ҳаққонии усулҳои молиявӣ, таъсир хоҳанд расонд.

Хавфи асъорӣ

Хавфи асъорӣ – ин хавфест, ки арзиши усули молиявӣ, дар натиҷаи тағйироти қурби асъор пасту боло меравад.

Мавқеи аъсории Бонк нисбати хавфи асъорӣ дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 дар зер оварда шудааст:

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ

	Сомонӣ	Доллари ИМА	Евро	Дигар асъорҳо	Ҷамагӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ					
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	45,783	1,767	41	506	48,097
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	195,315	13,907	40	2,649	211,911
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	382,630	-	-	-	382,630
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	493	-	-	493
Сармоягузориҳо	37,223	-	-	-	37,223
Дигар дороиҳои молиявӣ	1,494	-	-	526	2,020
Ҷамагӣ дороиҳои молиявӣ	662,445	16,167	81	3,681	682,374
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ					
Амонатҳои мизочон	142,845	1,008	1	3,032	146,886
Қарзҳои пардохтшаванда	50,004	-	-	-	50,004
Ӯҳдадориҳои дигари молиявӣ	836	145	-	24	1,005
Ҷамагӣ ўҳдадориҳои молиявӣ	193,685	1,153	1	3,056	197,895
Мавқеи кушодаи тавозунӣ ба санаи 31 декабри соли 2023	468,760	15,014	80	625	484,479

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Сомонӣ	Доллари ИМА	Евро	Дигар асъорҳо	Ҷамағӣ
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ					
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	21,063	3,287	7	101	24,458
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкilotҳои молиявӣ	74,086	2,957	4	385	77,432
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	271,054	-	-	-	271,054
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	-	-	-	-
Сармоягузориҳо	123,931	-	-	-	123,931
Дигар дороиҳои молиявӣ	327	-	-	-	327
Ҷамағӣ дороиҳои молиявӣ	490,461	6,244	11	486	497,202
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ					
Амонатҳои мизочон	12,735	2,324	1	203	15,263
Қарзҳои пардохтшаванда	50,000	-	-	-	50,000
Ўҳдадориҳои дигари молиявӣ	522	-	-	12	534
Ҷамағӣ ўҳдадориҳои молиявӣ	63,257	2,324	1	215	65,797
Мавқеи кушодаи тавозунӣ ба санаи 31 декабри соли 2022	427,204	3,920	10	271	431,405

Асъори мубодилаи озод, асосан доллари ИМА мебошад, лек асъорҳои кишварҳои СҲИР низ, ҳамин қудратро доранд. Асъори мубодиланашаванда, асъорҳои Иттиҳоди Давлатҳои Муштаракулманофеъ (ИДМ) мебошанд, ба истиснои асъори миллии Тоҷикистон.

Таснифи баҳисобгирӣ ва арзиши одилона

Ҷадвали зерин арзиши тавозунӣ ва арзиши одилонаи дороиҳо ва ўҳдадориҳои молиявиро дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 инъикос менамояд:

Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Баҳогузорӣ аз рӯи арзиши одилона	Қарзҳо ва қарздории дебиторӣ	Барои фуруш мавҷудбуда	Ғайраҳо, ки аз руи арзиши истеҳлоқшуда ба ҳисоб гирифташуда	Арзиши умумии тавозунӣ	Арзиши одилона
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ						
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	-	-	48,097	-	48,097	48,097
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	-	211,911	-	-	211,911	211,911
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	-	382,630	-	-	382,630	382,630
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	493	-	-	493	493
Сармоягузориҳо	-	-	37,223	-	37,223	37,223
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	-	2,020	2,020	2,020
Ҳамагӣ дороиҳои молиявӣ	-	595,034	85,320	2,020	682,374	682,374
ӮҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ						
Амонатҳои мизочон	-	-	-	146,886	146,886	146,886
Қарзҳои пардохтшаванда	-	-	-	50,004	50,004	50,004
Ӯҳдадориҳои дигари молиявӣ	-	-	-	1,005	1,005	1,005
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои молиявӣ	-	-	-	197,895	197,895	197,895

Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Баҳогузорӣ аз рӯи арзиши одилона	Қарзҳо ва қарздории дебиторӣ	Барои фуруш мавҷудбуда	Ғайраҳо, ки аз рӯи арзиши истеҳлоқшуда ба ҳисоб гирифташуда	Арзиши умумии тавозунӣ	Арзиши одилона
ДОРОИҲОИ МОЛИЯВӢ						
Воситаҳои пулӣ ва ҳамарзишҳои онҳо	-	-	24,458	-	24,458	24,458
Воситаҳо дар бонкҳо ва дигар ташкилотҳои молиявӣ	-	77,432	-	-	77,432	77,432
Қарзҳо ба мизочон пешниҳодшуда	-	271,054	-	-	271,054	271,054
Дороиҳои молиявӣ, ки бо арзиши одилона тавассути фоида ё зарар арзёбӣ мегарданд	-	-	-	-	-	-
Сармоягузориҳо	-	-	123,931	-	123,931	123,931
Дигар дороиҳои молиявӣ	-	-	-	327	327	327
Ҳамагӣ дороиҳои молиявӣ	-	348,486	148,389	327	497,202	497,202
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ						
Амонатҳои мизочон	-	-	-	15,263	15,263	15,263
Қарзҳои пардохтшаванда	-	-	-	50,000	50,000	50,000
Ўҳдадориҳои дигари молиявӣ	-	-	-	534	534	534
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои молиявӣ	-	-	-	65,797	65,797	65,797

Таҳлили ҳассосӣ нисбат ба хавфи асъорӣ

Роҳбарияти Бонк тахмин менамояд, ки дар шароити мавҷудаи иқтисодии Тоҷикистон 25% камшавӣ ва ё зиёдшавӣ тағйироти амалии қурби мубодилавии сомони нисбат ба доллари ИМА ва Евро ифода менамояд. 25%-ин сатҳи ҳассосие мебошад, ки он дар дохили Бонк ҳангоми тартибдиҳии ҳисобот оид ба хавфи асъорӣ барои кормандони асоси идоракунии Бонк истифода мешавад ва баҳогузори имконияти тағйирёбии қурби асъорӣ аз тарафи роҳбарияти Бонк ифода менамояд. Ба таҳлили ҳассосӣ танҳо маблағ бо асъори хориҷӣ ворид карда шудааст, ки он дар охири давра мавҷуд мебошад, ҳангоми мубодилаи онҳо дар охири давра қурбе истифода мешавад, ки ба 25% нисбат ба қурби амалкунанда тағйир дода шудааст.

Дар ҷадвали дар поён овардашуда, таҳлили ҳассосии Бонк нисбат ба 25% афзоиш ва коҳиши қурби доллари ИМА ва Евро нисбат ба сомонӣ дар солҳои 2023 ва 2022, инчунин таъсири фоидаи соф дар асоси арзиши номиналии дороиҳо дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 пешниҳод шудааст:

Соли 2023				
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Сомонӣ/ Доллари ИМА +25%	Сомони/ Доллар США - 25%	Сомонӣ/ Доллари ИМА +25%	Сомони/ Евро -25%
Таъсир ба фоида ва зарар	3,754	(3,754)	20	(20)

Соли 2022				
Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	Сомонӣ/ Доллари ИМА +25%	Сомони/ Доллар США -25%	Сомонӣ/ Доллари ИМА +25%	Сомони/ Евро -25%
Таъсир ба фоида ва зарар	980	(980)	3	(3)

Маҳдудияти таҳлили ҳассосӣ

Дар ҷадвалҳои дар боло овардашуда таъсири тағйирот, ки дар фарзияи асосӣ асос ёфтааст, инъикос шудааст, тахминҳои дигар бошанд бетағйир гузошта шудаанд. Дар ҳақиқат алоқа байни фарзия ва дигар омилҳо вучуд дорад. Инчунин қайд кардан зарур аст, ки ҳассосият хусусияти ғайриасосиро доро мебошад, аз ин рӯ интерполятсия ва ё экстраполятсияи натиҷаҳои бадаст овардашуда набояд гузаронида шавад.

Таҳлили ҳассосӣ ба ҳисоб намегирад, ки Бонк фаъолона дороиҳо ва ўҳдадорихоро идора менамояд. Илова бар ин, вазъи молиявии Бонк метавонад гирифтори тағйирот вобаста ба тағйироти дар бозор ба вучуд омада гардад. Масалан, стратегияи Бонк дар самти идоранамоии хатари молиявӣ ба идоранамоии хатари тағйирёбии бозор равона шудааст. Дар ҳолати тағйирёбии фаврии манфии нарх дар бозори коғазҳои қимматнок, Роҳбарият метавонад ба чунин усулҳо ба монанди фуруши сармоя, тағйирдиҳии таркиби сандуқи сармоя, инчунин дигар усулҳои муҳофизат рӯй оварад.

Мутобиқан тағйирёбии тахминҳо метавонад ба ўҳдадорихо таъсир нарасонад ва ба дороиҳое, ки дар тавозун аз рӯи нархи бозорӣ ба ҳисоб гирифта шудаанд, ба таври ҷиддӣ таъсир расонад. Дар ин вазъият усулҳои гуногуни баҳогузори дороиҳо ва ўҳдадорихо метавонанд ба тағйирёбии ҷиддии бузургии воситаҳои шахсӣ гардад.

Маҳдудиятҳои дигаре, ки дар таҳлили болозикри ҳассосӣ оварда шудаанд, истифоданамоии ҳаракатҳои фарзиро дар бозор бо мақсади ошкорнамоии хавфи

эҳтимолӣ, ки танҳо пешгӯии Бонк дар бораи тағйироти дар пешистодаи бозор ифода менамоянд, ки онро дар ягон сатҳи боварӣ пешгуй намудан имконнопазир аст.

32.4 ХАВФИ ПАРДОХТПАЗИРӢ

Хавфи пардохтпазирӣ - ин хавфест алоқаманд ба он, ки Бонк ўҳдадориҳои худро ҳангоми расидани мўҳлати иҷрояшон, дар шароитҳои муқаррарӣ ё ғайричашмдошт, наметавонад иҷро кунад. Бо мақсади маҳдуд кардани ин хавф, Роҳбарият дастрасии ҳар гуна манбаҳои маблағгузорино таъмин намудааст. Ҳамчунин Роҳбарият идоракунии дороиҳоро аз тариқи ба ҳисоб гирифтани мувозинати дороиҳо ӯҳдадориҳо ва аз рӯи мўҳлату ҳаҷмашон ба роҳ мондааст ва ин амалро дар алоқамандӣ бо гузаронидани мониторинги ҳаррӯзаи бозгаштҳо, талаботи оянда ва пардохти ўҳдадориҳо, анҷом медиҳад.

Масъалаи идоракунии пардохтпазирӣ Бонк ва дурнамои он, ҷудокунии дороиҳои пардохтпазирро ба дороиҳои пардохтпазирӣ навбати якӯм ва дуум пешбинӣ мекунад. Чунин ҷудокунии дороиҳои пардохтпазир, аз фаҳмиши зарурати эҳтимолии қори Бонк дар речаи экстремалӣ, дар ҳолати таъсири нуговори як ё якчанд хавфи омилҳо, бармеояд. Дороиҳои пардохтпазирӣ навбати дуум - ин сармоягузориҳои даромадовар ҳастанд, ки дар ҳолати зарурат онҳоро метавон таъҷилан ба воситаҳои пулӣ, барои таъмин намудани пардохтпазирӣ иловагии Бонк гузаронад. Аслан онҳо захираи дороиҳои пардохтпазир мебошанд.

Бонк молиқдори сандуқи гуногуни дороиҳо мебошад ва ин дороиҳо талабгори зиёд доранд. Дар ҳолати ғайричашмдошт қатъ гардидани қараёни пулҳо, ин дороиҳо метавон зуд ба воситаҳои пулӣ фурӯхта шаванд. Ҳамчунин Бонк дорои хатҳои қарзии кушода аст, ки маблағҳояшро барои қонеъ гардонидани талабот ба воситаҳои пулӣ метавонад истифода намояд. Ба ғайр аз ин, Бонк дар Бонки милли захираҳои ҳатмӣ дорад ва андозаи он аз андозаи маблағҳои ҷалбшудаи мизочон вобаста аст.

Таҳлили ўҳдадориҳои молиявӣ аз рӯи муддатҳое, ки то пардохт боқӣ мондаанд
 Дар ҷадвали зер, ўҳдадориҳои Бонк дар ҳолат ба санаи 31 декабри солҳои 2023 ва 2022 аз рӯи мўҳлати то пардохт боқимонда, дар асоси ўҳдадориҳои шартномавии дисконтнашудаи пардохт, ҷудо оварда шудааст.

Барои соле, ки 31 декабри соли 2023 анҷом ёфтааст

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	То дархост ва кам аз 1 моҳ	Аз 1 то 3 моҳ	Аз 3 то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сола	Зиёда аз 5 сол	Ҳамагӣ
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ						
Амонатҳои мизочон	26,060	-	-	120,826	-	146,886
Қарзҳои пардохтшаванда	4	-	-	50,000	-	50,004
Ўҳдадориҳои дигари молиявӣ	1,005	-	-	-	-	1,005
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои молиявии тахфифнашуда	27,069	-	-	170,826	-	197,895

Барои соле, ки 31 декабри соли 2022 анҷом ёфтааст

Бо ҳисоби ҳазор сомонӣ	То дархост ва кам аз 1 моҳ	Аз 1 то 3 моҳ	Аз 3 то 1 сол	Аз 1 сол то 5 сола	Зиёда аз 5 сол	Ҳамагӣ
ЎҲДАДОРИҲОИ МОЛИЯВӢ						
Амонатҳои мизочон	8,874	-	-	6,389	-	15,263
Қарзҳои пардохтшаванда	-	-	-	50,000	-	50,000
Ўҳдадориҳои дигари молиявӣ	534	-	-	-	-	534
Ҳамагӣ ўҳдадориҳои молиявии тахфифнашуда	9,408	-	-	56,389	-	65,797

Ўҳдадорӣҳое, ки бо талаби аввал бояд пардохт гарданд, зайле баррасӣ мешавад, ки талаби пардохт дар санаи барвақттарини имконпазир пешниҳод шуда бошад. Лек аз ҷониби Бонк интизор меравад, ки бисёр мизочон пардохтро дар санаи барвақттарин, ки дар ҳамин сана Бонк ўҳдадор аст пардохти дахлдорро анҷом бидиҳад, талаб намекунад, бинобар, қадвал ҷараёни пулҳои меомадаро инъикос намекунад, ки аз ҷониби Бонк дар асоси маълумот дар бораи пасандозҳо барои давраҳои гузашта ба ҳисоб гирифта шудааст.

32.5 ХАВФИ АМАЛИЁТӢ

Хавфи амалиётӣ – ин хавфест, ки дар натиҷаи аз кор баромадани низоми компютерӣ, хатогиҳои кормандон, фиребгарӣ ё рӯйдодҳои беруна ба вуқӯъ меояд. Вақте ки низоми назорат дигар амал намекунад, хавфи амалиётӣ ба нуфузу эътибори Бонк метавон ҳалал расонад, оқибатҳои ҳуқуқӣ дошта бошад ё ба зарарҳои молиявӣ орад. Бонк қудрати бартараф намудани ҳама хавфҳои амалиётиро надорад, лекин ба воситаи низоми назорат, ҳамчунин бо қабул кардани амалҳои ҷавобии дахлдор нисбати хавфи эҳтимолий ва пайгирӣ намудани онҳо, Бонк чунин хавфҳоро идора мекунад. Низоми назоратбарӣ, тақсимои босамари ўҳдадориҳо, ҳуқуқи дастрасӣ, тартиботи тасдиқкунӣ ва муқоисакунӣ, таълимдиҳии кормандон, ҳамчунин тартиботи баҳодихӣ, аз ҷумла аудити дохилиро пешбинӣ намудааст.

33) КИФОЯГИИ САРМОЯ

Барои пӯшонидани хавфҳое, ки ба тиҷорати Бонк алоқамандӣ доранд, Бонк фаъолона идоракунии маблағҳои худро ба роҳ мондааст. Кифоягии сармояи Бонк, дар қатори дигар унсурҳо, боз бо истифодаи коэффисиентҳо, ки созишномаи Базел доир ба сармоя дар соли 1988 муқаррар намудааст, ва ҳамчунин аз рӯи меъёрҳои БМТ, ки ҳангоми назорати Бонк қабул кардааст, назорат карда мешавад.

Дар давоми соли гузашта, Бонк ҳама талаботи беруниро, ки нисбати сармоя муқаррар гардидааст, пурра иҷро кардааст.

Мақсади асосии идора кардани сармояи Бонк - таъмини иҷрои талаботи берунӣ, нисбати сармоя ва нигоҳдории рейтингӣ баланди қарзӣ ва меъёрҳои кифоягии сармоя аст, ки барои фаъолият кардани Бонк ва зиёдшавии арзишаш, заруранд

Бонк сохтори сармояи худро идора мекунад ва онро бо назардошти тағйирёбии шароитҳои иқтисодӣ ва унсурҳои хавфи фаъолияти худ, ислоҳ мекунад. Бо мақсади нигоҳдорӣ ё ислоҳкунии сохтори сармоя, Бонк метавонад маблағи дивидендҳоро, ки ба саҳмдорон пардохт мегардад, ислоҳ кунад, сармояро ба саҳмдорон баргардонад ё коғазҳои

қимматноки ҳиссавиро барорад. Дар қиёс бо солҳои гузашта, мақсад, сиёсат ва чараёнҳои мансуби фаъолияти Бонк на чандон тағйир ёфтаанд.

Маблағи асли ва коэффисиенти сармояи Бонк, ки ба Бонки миллии Тоҷикистон пешниҳод карда шуд, дар зер пешниҳод мешавад:

Таркиби сармояи танзимкунанда:	Соли 2023	Соли 2022
Сармояи дараҷаи аввал:		
Сармояи саҳҳомии Бонк	533,543	471,456
Кам кардани қисми ғайринақдӣ сармоя	(59,418)	(59,418)
Кам арзиши тавозунии софи дороиҳои ғайримоддӣ	(4,784)	(4,368)
Ҳамагӣ сармояи дараҷаи аввал	469,341	407,670
Сармояи дараҷаи дуюм:		
Даромади солони	18,372	17,800
Захираҳо	7,633	5,143
Ҳамагӣ сармояи дараҷаи дуюм	26,005	22,943
Кам сармоягузори ба воситаҳои муштарак	-	-
Ҳамагӣ сармояи танзимкунанда	495,346	430,613
Дороиҳо бо дарназардошти хавф	608,024	409,631
Ҳамагӣ дороиҳо	902,708	651,346

Дороиҳои аз рӯи хавф санҷидашуда бо истифода аз иерархияи категорияҳои хавфҳо, ки арзёбии хавфҳои қарзӣ, бозорӣ ва амалиётро инъикос мекунад, чен карда мешаванд.

	2023 г.	2022 г.
Коэффисиенти кифоятии сармоя К1.1	81,47%	105,12%
Коэффисиенти кифоятии сармоя К1.2	63,12%	73,80%
Коэффисиенти кифоятии сармоя К1.3	77,19%	99,52%

Дар тамоми давраи ҳисоботӣ Бонк тамоми талаботи берунро нисбат ба сатҳи сармояи меъёрӣ риоя карда буд.

34) ИДОРАНАМОИИ САРМОЯ

Бонк идоранамоии сармояро амалӣ менамояд, то ки давомнокии фаъолияти худро бо зиёднамоии фоиди иштирокчиён бо роҳи муносибгардонии таносуби воситаҳои қарзӣ ва сармояи хусусӣ таъмин намояд.

Сохтори сармояи Бонк бо воситаҳои хусусӣ ва сармояи саҳмдорон, ки он сармояи баровардашуда, захираҳо ва фоиди тақсимнашударо ифода менамояд, пешниҳод шудааст ва он дар ҳисобот оид ба тағйирот дар сармоя кушода шудааст.

Дар асоси тавсияҳои Роҳбарият, Бонк ислоҳоти сохтори сармояро бо роҳи сармоягузори иловагии фоидаи тақсимнашуда, ҷалбнамоии воситаҳои қарзӣ ва ё пардохт аз рӯи қарзҳои амалкунанда мегузаронад.

35) РЎЙДОДҲО БАЪД АЗ САНАИ ҲИСОБОТӢ

Дар давраи аз 1 январи соли 2023 то санаи баромадани ҳисоботи молиявӣ рӯйдодҳои муҳими зерин муайян карда шуданд:

- ҷалби амонат ба маблағи 100,000,000 сомони
- додани қарз ба қарзгирандагони зерин:
 - ЧДММ «Вежа Фарм» ба маблағи 11,400,000 сомони;
 - ЧДММ «ФМ Ахмади» ба маблағи 5,500,000 сомони;
 - ЧДММ «Душанбе Палас» ба маблағи 5,000,000 сомони;
 - ЧДММ «Сардор 2008» ба маблағи 5,000,000 сомони.

36) ТАСДИҚНОМАИ ҲИСОБОТИ МОЛИЯВӢ

Ҳисоботи молиявӣ аз ҷониби Роҳбарияти Бонк тасдиқ шудааст ва барои нашр 28 марти соли 2024 эътироф шудааст.